יודען, געדענקט, אז דער קאמף געגן די רדיפות אויף יודען אין דייטשלאנד דויערט!

הײנט 10 זייטען (טאבעלע פון די מלוכה־לאטעריע — זעה 9 זייט) פרייז 15 גראשן

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem
NAJER FOLKSBLAT

נייער פאלקסבלאט

№ 212 | לאדז, דינסטאג, י"ב אלול תרצ"ה | דרייצענטער יאהרגאנג | Łódź, Wtorek, 10 września 1935 r. | № 212

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז פעטריקאווער 21, טעל. 224-71 — Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71.

נישט גאטליב נאר ווישליצקי איז דער יודישער דעפוטאט אין ווארשא

אין נעכטיגען ,,נייעם פאלקסבלאט" האבען מיר געבראכט א טעלעפאנישע ידיעה פון ווארשא, אז דארט איז געוועהלט געווארען אלס סיים־דעפוטאט דער ד"ר יהושע גאטליב.

ווי עס האט זיך אבער נעכטען פארמיטאג ארויס געוויזען, איז לויט דער ענדגילטיגער צאהל צוגע־צעהלטע שטימען, די לאגע געענדערט אזוי, אז אלס יודישער דעפוטאט אין סיים געהט אריין נישט ד"ר יהושע גאטליב, נאר וואצלאוו ווישליצקי.

דער רעזולטאט פון די אנגעגעבענע שטימען אינם צווייטען ווארשאווער וואהל־קרייז איז פאלגענדער:

1) וואצלאוו ווישליצקי — 12,046.
2) פראנציזשעק אורבאנסקי — 11.965.

דאס זענען די דעפוטאטען פון דעם קרייז. חוץ דעם האבען בעקומען שטימען:

יהושע גאטליב — 11,729,
האננא לוקאשיעוויטש — 9.556,
בערנארד זונדעלעוויטש — 6,772,
לעאן ברעגמאן — 2,313,
ישראל גלאצער — 1,202.

ד"ר גאטליב זאל נאמינירט ווערען אלס סענאטאר

וואַרשאַ, 9 (טעלעפאניש)

פון גוט אינפארמירטע קרייזען ביט מען איבער, אז ד"ר גאטליב זאל נאמינירט ווערען אלס סענאטאר, דורך א פעראָרדענונג פונ'ם מלוכה־פרעזידענט, ווייל ער האט אנגעצויגען אזא גרויסע צאהל שטימען, וואס ווייזט בפירוש ארויס, אז ער רעפרעזענטירט א סך יודען.

ארעסטירט צוויי ווארשאווער דאזארעס משולם קאמינער און מארגענשטערן
פאר אויספרעסעי געלד פאר קרקע'ס אויפ'ן בית-עולם

וואַרשאַ, 9 (טעלעפאניש)

היינט זענען אין לאקאל פון דער ווארשאווער קהלה, לויט א פעראָרדענונג פון פראקוראר, ארעס־טירט געווארען די דאזארעס משולם קאמינער, איי־נער פון די פיהרער פון דער אגודה און דער דא־זאר מארגענשטערן (א פיהרער פון די אומפאר־טייאישע).

דער ארעסט שטייט אין צוזאמענהאנג מיט אנ'אנקלאגע, וואס איז אריינגעטראגען געווארען אין דער פראקוראטור, אז די ארעסטירטע האבען ארויסגעפרעסט געלדער ביים פערקויפען קרקע'ס אויפ'ן בית עולם.

א סברא, אז וועגען דעם ענין־קרקע'ס און וועגען עטאט־אויסמעסטונגען א. א. זענען איינ־געפאלען א סך אנקלאגעס אין דער פראקוראטור.

ס'איז אויך אדורכגעפיהרט געווארען א רע־וויזיע—אין דער קהלה, וועלכע האט געדויערט עטליכע שעה.

ביי דער רעוויזיע איז אנוועזענד געווען דער דער קהלה־פרעזעס, מאזור.

נאך אנ'אינטערוועניו איז דער דאזאר מארגענ שטערן אין אוונד בעפרייט געוואָרען. משולם קאמינער געפינט זיך נאך אין ארעסט.

קאמינער איז וויצע־פרעזעס אין דער בעת־החיים־אפטיילונג, און מארגענשטערן — א מיט־גליד.)

„די פעלקער־ליגע—א כלי זיין פאר גוואלד־טאט"
סקאנדינאווישע מלוכות זאלען זיך צוריקציהען פון גענף

שטאָקהאָלם, 9 (ספ. טעל.)

די גוזעלשאפטליכע מיינונג אין די סקאנדי־נאווישע לענדער איז שטארק בעאומרוהיגט צוליב דער עוואנטועלער שטעלונג פון דער פעלקער־ליגע אין דעם איטאליעניש־אביסינישען קאנפליקט.

אלץ אפטער לאזען זיך הערען שטימען, אז די סקאנדינאווישע מלוכות זאלען זיך צוריקציהען פון גענף, ווייל — אויב די פעלקער־ליגע וועט עובר זיין אויף איהרע אייגענע פרינציפען, קא־נען די סקאנדינאווישע לענדער נישט נעהמען אויף זיך די אחריות [illegible] א בעשלוס, וואס פער־וואנדעלט די ליגע אין א כלי זיין פון גוואלד־טאט.

קרושעוואנס גייסט לעבט...
גרויזאמקייטען אין א רומענישער טורמע

טשערנאָוויץ, 9 (ספ. טעל.)

בעת דער וויזיטאציע אין דער שטאטישער טורמע אין קישיניעוו איז פעסטגעשטעלט געוואָרען, אז דער דירעקטאר פון דער טורמע, גאזא האט, צוקלייבענדיג צו זיך די ענטשפרעכענדע טור מע־משרתים, אויף א שרעקליכען אופן טעראריזירט די אומגליקליכע ארעסטאנטען, געשלעפט צו זיך אין דער וואוינונג און פערגוואלטיגט ארעסטאנט־קעס, ווי אויך פרויען און קרובי'טעס פון ארעס־טירטע.

די „לוסטיגע חבריה" האט מען דערוויל משלח געווען.

גרויסע מאנעוורעס פון דער ענגלישער ארמעע

לאָנדאָן, 9 (ספ. טעל.)

אין העלפשיר ווערען איצט געפיהרט אינטענ־סיווע הכנות צו די גרויסע מאנעווריעס, וואס דאר־פען זיך אנהויבען אין עטליכע טעג ארום.

אין די דאזיגע מאנעווריעס וועלען זיך בעד־טייליגען 50 טויזענד מאן, 3 טויזענד טאנקס און 80 באטעריעס ארטילעריע.

די גרויסע ים־מאנעווריעס הויבען זיך אן דעם 17 סעפטעמבער.

אין פארטלענד און ווייממוט זענען קאנצענט־רירט איבער 60 שיפען.

געשריפט פונ'ם ענגלישען קא־בינעט צום מיניסטער אידען

לאָנדאָן, 9. (ספ. טעל.) דער סעקרעטאר פון אויסערן־מיניסטעריום סאמועל האאר איז נעכ־טען מיט אנ'אעראפלאן אנגעקומען קיין גענף.

דער מיניסטער האט מיטגעבראכט מיט זיך א געשריפט פון קאבינעט צום מיניסטער אידען, דאס ער קאן רעכענען אויף דער פולשטענדיגער אונטער־שטיצונג פונ'ם פרעמיער באלדווין און די קאבינעט־מיטגלידער אין דעם ענין אביסיניען.

דער פאל איז נאך מעהר כאראקטעריסטיש ד... מיט, וואס אין רוים און פאריז קורסירען קלאנגען וועגען דער מעגליכקייט פון צונויפרופען א קאנ־פערענץ פון דריי מערב־מלוכות, וועלכע האבען זיך בעטייליגט אין דער קאנפערענץ אין שטרעזא.

מחמת מורא פאר א לופט־אטאק

לאָנדאָן, 9. (ספ. טעל.) לויט ווי מען מעל־דעט פון אדיס־אבעבא, האט די אביסינישע מאכט ארויסגעגעבען א בעפעהל ארויסצופיהרען שטרענג בסוד אויף מויל־אייזלען די זאפאסען אמוניציע פון דער הויפט־שטאט.

די דאזיגע פעראָרדנונג איז ארויסגעגעבען גע־ווארען, מחמת מורא פאר א לופט־פליה־אטאקע, און בכדי אויסצובעהאלטען די אמוניציע אין זי־כערע ערטער.

אעראפלאן־קאטאסטראפע

לאָנדאָן, 9 (ספ. טעל.)

אין בלעקפאל, לענקשיר, האבען זיך צוזאמענ־געשטויסען 2 אעראפלאנען.

איינער פון זיי איז ארונטערגעפאלען אין צענטער שטאט.

דריי פאסאזשירען זענען דערהרג'עט.

דער אעראפלאן גופא איז פערברענט געווארען.

היצען אין פערסיען

טעהעראַן, 9 (ספ. טעל.)

מחמת די אויסערגעוועהנליך־שטארקע היצען זענען דא געשטארבען 7 פערזאן, און עטליכע צעהנדליג פערזאן זענען איינגעארדענט געווארען אין די שפיטאלען.

באלדיגע הילף פאר פוילישע יודען
פאדערען די דעלעגאטען אויף דער קאנ־פערענץ פון פוילישע יודען

לאָנדאָן, 9. (יט"א טעלעגראפיש) אויף דער קאנפערענץ פון די פוילישע יודען אין אויסלאנד, האבען אלע רעדנער גערופען צו א באלדיגער הילף אקציע פאר די פוילישע יודען.

צונעמאכט 3 אביסינישע צייטונגען

פאַריז, 9. (ספ. טעל.) פון אדיס־אבעבא איז מען מודיע:

די רעגירונג האט אפגעשטעלט 3 צייטונגען מחמת זיי האבען שארף אטאקירט איטאליען. די רעדאקטארען און דירעקטארען פון די דאזיגע צייטונגען זענען ארעסטירט געווארען.

דורכ'ן שליסען די 3 צייטונגען האט זיך די אביסינישע פרעסע פערקלענערט אויף א העלפט.

נאך לאנגע שווערע ליידען איז דעם 9. סעפט. ד. י. געשטארבען אונזער הייסגעליבטע מוטער, שוויגערמוטער און גרויסמוטער

ב"ע **שרה דבורה פוקס** (געב. זינגער)

איז עלטער פון 68 יאהר.

די לויה קומט פאר היינט, דינסטאג, דעם 10-טען סעפטעמבער 1935, 1 א זייגער בייטאג פון טהרה-הויז. וועגען וואס עס טיילען מיט אלע קרובים, פריינד און בעקאנטע

די טיפטרויערנדע קינדער און פאמיליע.

מ'בעט נישט אפצוגעבען קיין קאנדאלענץ-וויזיטען.

די קאנסטיטוציע פון נ.צ.א.

גרויסער אינטערעס פון דער עסטרייכישער רעגירונג צום קאנגרעס

וויען, 9 (יט"א טעלעגראפיש)

אויפ'ן קאָנגרעס פון נ. צ. א. האָט ד"ר ראַפּאָפּאָרט... ראפּאָ־נאָוויטש געהאַלטען א רעפעראט וועגען דער נ' צ. א. קאָנסטיטוציע. צווישען אנדערן ווערט געזאָגט, אַז די נ. צ. א. וועט פאָדערן פון דער ענגלישער רעגי־רונג, צו אָנערקענען די נ. צ. אָ. אלס די „אַגענץ". נ. צ. א. וועט זיך נישט לאָזען פערוואַנדלען אין א פּאַרטיי, נאָר אלס אַלגעמיינע יודישע רעפּרעזענטאַנץ קיין דעקלאַראַציעס וועט מען נישט דארפען אונ־טערשרייבן, נאָר יעדער יוד וועט האָבּן שטים־רעכט.

וויען, 9 (יט"א טעלעגראפיש)

ס'איז ערשינען די קאָנגרעס־צייטונג אין דער דייטשער שפּראַך. די עסטרייכישע רעגירונג ווייזט ארויס א גרויסען אינטערעס צום קאָנגרעס.

אויף היינט זענען די אויסלענדישע זשורנאַליס־טען איינגעלאַדען געוואָרען פון דער רעגירונג אויף א „גלעזעל טיי".

פארן בגין פון קאָנגרעס, זענען פערהאַלטען גע־וואָרען דריי פּערזאָן, וואָס האָבּען געטיילט אויפרו־פען געגען דעם קאָנגרעס און בעצייכענט די נ. צ. אָ. פאַר פאַשיסטען. די פערהאַלטענע ווערען בעשול־דיגט אלס קאָמוניסטען.

8.000 איבערוואנדערער קיין בירא־בידזשאן אין יאָהר 1935

מאָסקווע, (יט"א). דער ענדגילטיגער פּלאַן פון היי־יאָהריגער איבערוואַנדערונג קיין בירא בּיד־זשאַן איז איינגעשטעלט געוואָרען אויף 2000 פאמי־ליעס אָדער 8000 נפשות. האָט באַרים טראָצקי, שטעל־פערטרעטער פון קאָמזעט־פּאָרזיצער ערקלערט אויף א בעראַטונג פון ווייס־רוסישען „אָזעט" וואָס איז די טעג אָפּגעהאַלטען געוואָרען אין מינסק, ביז איצט זענען שוין אָפּגעשיקט געוואָרען 4.400 מענ־שען.

טראָצקי האָט אויפמערקזאַם געמאַכט אז דער נייער סיסטעם פון אָפּקלייבען איבערוואַנדערער איז זעהר א שטרענגער, עס ווערט אויך געזאָרגט וועגען זייערע רייזע בעקוועמליכקייטען און זייער איינ־אָרדנונג אויפ'ן אָרט.

י. ד. בערקאָוויטש אָפּגעפאָהרען קיין א"י

ניו־יאָרק, (יט"א). קיין א"י איז אָפּגעפאָה־רען פון אמעריקא דער בעקאַנטער העברעאיש־יודי־שער שריפטשטעלער י. ד. בערקאָוויטש און זיין פרוי, בערקאָוויטש, וועלכער האָט אין אמעריקא פער־בראַכט 15 יאָהר, וואוינט זייט 6. יאָהר אין א"י. לעצטענס האָט ער פערבראַכט אין אמעריקא ארום 10 חדשים. מיט איהם איז מיטגעפאָהרען זיין פרוי: ט. בערקאָוויטש, די עלטסטע טאָכטער פון גרויסען יודישען דיכטער שלום עליכם, וועלכע האָט פון איהר פריהער יוגענד אָנגעהויבען זאַמלען א שלום־עליכם ארכיוו און האָט צונויפגעשטעלט די מאַטער־יאַלען וואָס געפינען זיך אין „ייוואָ" און אנ־דערשוואו.

ארעסטירט אומלעגאלע עולים

ירושלים (יט"א) „א דיפּאָע" טיילט מיט, אַז ביי דער גרעניץ פון לבנון זענען פערהאַלטען גע־וואָרען 7 „אומלעגאַלע" יודישע עולים און אויך אין מגדל גד האָט די פּאָליציי אַרעסטירט 8 יודען, וועלכע זענען געקומען פון אונגאַרן, עסטרייך, אי־טאַליען און עגיפּטען. זענען פערמשפּט געוואָרען צו א חודש אַרעסט יעדער און דעפּאָרטאַציע

פארטיפיקאציעס אין לבנון

ביירוט (יט"א) לויט דער פעראָרדנונג פון דער פראַנצויזישער מיליטערישער מאַכט וועט מען אין קורצען צוטרעטען צו בויען פאַרטיפיקאַציעס אין לבנון און א רייהע וויכטיגע סטראַטעגישע פונק־טען אַרום ביירוט און אַנדערע פּאָרטען. עס וועט אויך געבויט ווערען א מיליטערישער לופט־פּאָרט.

30 יאָהר „פועלי ציון" אין אמעריקא

ניו־יאָרק (יט"א) אין יאָ... 1905 ווערט 30 יאָהר זייט דער ערשטער קאָנפערענץ פון די פועלי־ציון אין אַמעריקע, וועלכע איז אָבגעהאַלטן געוואָ־רען אין באַלטימאָר אין דעצעמבער 1905.

לויט אַ בעשלוס פון דעם צענטראַל־קאָמיטעט פון דער פּאַרטיי, וועלען די חדשים אָקטאָבער, נאָ־וועמבער און דעצעמבער געווידמעט ווערען צו פייערען דעם 30־יעהריגען יובּילעאום פון דער פּאַרטיי.

צו דער געלעגענהייט פון דעם יובּילעאום וועט אויך פּראָקלאַמירט ווערען א גרויסע ווערבירונגס־קאַמפּאַניע.

עס וועט אויך געפיהרט ווערען א זאַמעל־אַקציע פאַר אַן „אויפבּוי־פאָנד" פון 30 טויזענד דאָלאַר.

הלמאי קומען פאר זעלבסטגעריכטען אין אמעריקא?

און הלמאי זיצען אין „פעלקישען בעאבאכטער" אידיאטען און קרעטינען?..

בערלין, 9 (ספּ. טעל.)

דער אָרגאַן פון די נאַציאָנאַל - סאָציאַליסטען „פעלקישער בעאָבאַכטער" דריקט אויס דעם ספק, צי די אמעריקאַנישע געזעלשאַפט וועט מסכים זיין אויף דעם אורטייל פון ריכטער בראָדסקי.

צאָהל יודען אין דעם אמעריקאַנער געריכטס־וועזען און גיט צו:

די „צייטונג" ווייזט אָן אויף דער גרויסער „נאָר א דאַנק דער דאָזיגער ראַסע, וואָס איז פערעמד דער אמעריקאַנישער יוריסדיקציע, קאָן מען געוויסערמאַסען פערשטעהן, הלמאי די אמעריקאַנער פיהרען אדורך אַזוי פיל זעלבסט־געריכטען. די אמע־ריקאַנער געזעלשאַפט, וועלכע איז נישט צופרידען פון דער אָפיציעלער פאַר זיך ראַסען־פרעמדער יוריס־דיקציע, גיט בזה האופן אַן אויסגאַנג פאַר איהר עכ־טען געפיהל פאַר רעכטפערטיגקייט".

ווי טיף נידערטרעכטיג, ווי מיאוס געפאַלען דאַרף מען צו זיין, אום צו מאַכען אזעלכע אידיאָטישע אויספיהרען!...

Dr. med. H. LUBICZ

פאַר הויט, ווענערישע און געשלעכטס־קראַנקה.
צעגעלניאַנאַ 7 (פריהער 43), טעל. 114-32
עמפּפאַנגס־שעה'ן 8–10, 12–2 און 5–8 אווענד,
זונטאָג פון 9–11 בייטאָג און יום־טוב פון 9–1.
פאַר דאַמען – אַ בעזונדערער וואַרטע־זאַל.

דער גרעסטער אין לאדז
באר פון די פעראייניגטע יוד. פלייסער
איז לאדז אויף 48 פּיעטריקאווער 48
שטענדיג: באר־מאכלים ביליגע פרייזען. אונגעוועהנליכע מיטאגען און אווענדברויטען צו צוגענגליכע פרייזען.
פערשידענע צובייסען, געטראַנקען אינלענדישע און אויסלענדישע אין א גרויסע אויסוואַהל.
שטרענג כשר'ע און געשמאַקפוּלע קוך אונטער דער לייטונג פון בעקאַנטע פאַכמענער.
דער לאָקאַל איז ווענטילירט. גאַסט־צימערן. זאַלען אויף באַנקעטען און חתונות א. ז. וו.
דער באר איז אָפען ביז 2 א זייגער ביינאַכט.

צו דער ערעפנונג פון דער
צוקערניע
נאַרוטאָוויטשא 11
ווינש איך דעם ה'
יוסף באַמבערג
פיל גליק און ערפאָלג.
עקיבה גרינבוים

ענערגישע
אינקאַסענטקע
פאַר א גרעסערער געזעלשאַפטליכער אינסטיטוציע
ווערט געזוכט.
אָפערטען אין אַדמיניסטראַציע פאַר „א.א."

Dr. med.
P. Braun
ספּעציאַליסט פאַר הויט- און ווענערישע קראַנקהייטען
וואוינט יעצט: פּיעטריקאָווער 81, טעל. 100-57.
נעמט אָן פון 1–8 און פון 4–8 אָוונט.

DR. MED. H.
Różaner
ספּעציאַליסט פאַר הויט, ווענערישע און סעקסועלע קראַנק.
NARUTOWICZA 9,
tel. 128-98.
נעמט אָן פון 9–1 פאַרמ. און פון 5–9.

„תומכי־אורחים"
פּאָמאָרסקאַ 18, טעל. 266-31
מיר טיילען מיט דאָס אין פאַר איינס־קאָנצעלאַריע אמטירט
אַן אַדוואָקאַט
יעדען מאָנטאָג און מיטוואָך פון 6 ביז 8 אווענד און ערטיילט
יורידישע עצות
פאַר מיטגלידער, שפּענדער פון אונזער אינסטיטוציע און פאַר אומפערמעגליכע — גענצליך אומזיסט.
א מינימאַלען אָפּצאָהל ווערט גע־נומען פאַר דורכפיהרען ספּראַוועס.
די פערוואַלטונג.

Dr.
Wajnberg
ספּעציאַליסט פאַר לונגען-, האַרץ- און סקלעראָז־קראַנקהייטען
וואוינט יעצט פּיעטריקאָווער 145, טעל. 126-02.
נעמט אָן פון 9–10 פריה, 3–5, 8–9 אָוו.

אויערן, נאָז און האַלז קליניק
מיט בעטען פון Dr.
Z. Rakowski
פּיעטריקאָווער 67, טעל. 127-81
נעהמט אָן שטענדיגע קראַנקע (צוועק אָפּעראַציע א. ז. וו., ווי אויך אַמבולאַ־טאָרישע פון 9–2 און פון 4–8 אָוונט.

די בעוואוסטע
7־קל. מוסטערהאַפטע מענער־שולע
פון ש. שולדענריין פּאָלודניאָווא — 29 —
שילער ווערען אָנגענומען אין אַלע קלאַסען טעגליך פון 9 פריה ביז 2 און פון 4 ביז 6 נאָכמ.
צום נייעם שול־יאָהר איז שוין טעטיג די 7.קל.
די למודי־קודש ווי אויך די אַלגעמיינע בילדונג ווערט געלערנט אין א ברייטען פּראָגראַם דורך בע־וואוסטע לעהרער־פּעדאַגאָגען.

אַנאָנסען אין פאָלקסבלאַט
האָבּן גרויס ערפאָלג

צאהן־ארצט
LEOPOLD
WINNYKAMIEN
פּלאַץ קאָשטשעלני 4
נעמט אָן פון 10–2 און פון 4–8 אָוונט

Dr. Mortkowicz
כירורג
צוריקגעקעהרט
Środmiejska 23
tel. 123-27.
נעמט אָן פון 1–3 און פון 5–7 אָוונט

Dr. **L. Suchowczycki**
כירורג
האָט זיך איבערגעצויגען אויף
Gdańska 11
טעל. 123-47 (רוג קאָנסטאַנטינער)
נעהמט אָן פון 4–6 נאָכמ.

דאָס בית הכנסת „עדת ישראל"
48 ראַקיטשינסקאַ 48
דאַנקט דעם ה' קאָנסול און געגענראַל־דירעקטאָר פון דער „ווידזעווער מאַנופאַקטור" – ה' **מאַקס קאָהן**
פאַר די שפּענדע צו קויפען א ספר־תורה.
הגבאים: ה. לובּרינסקי און ב. מישליבּאַרסקי

קאָנצעסיאָנירטע
7־קלאַסיגע מענער־שולע
פון י. עדעלשטיין
9 סאַלגאַ 9
עס ווערען אָנגענומען שילער אין אַלע קלאַסען אין עלטער פון 6 ביז 14 יאָהר.
די קאַנצעלאַריע איז טעטיג טעגליך פון 10 ביז 6 אָוו.
אין פּאָרבּערייטונגס־קלאַס (גן־ילדים) ווערען אָנגע־נומען קינדער פון 5 יאָהר אָן.
די לייטונג.

Dr. med.
Haltrecht
ספּעציאַל־אַרצט פאַר הויט-, געשלעכטס־קראַנקהייטען און מענער־שוואַכע.
פּיעטריקאָווער 10, טעל. 245-21
נעהמט אָן פון 8 פריה ביז 2 מיטאָג און פון 5 ביז 9 אָוונד. זונטאָג פון 10—1 בײטאָג.
אַלע אַרט אַנאַליזען.
פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצע־פּרייזן

DR. MED.
N. Rozen
צאָהן־כירורג
האָט זיך איבערגעצויגען אויף
אַל. קאָשטשושקי 17 טעל. 216-57.

פאַר גאָלד, בּרושטשעריע
און לאַמבּאַרד־סוויטעם
צאָהלט די העכסטע פּרייזען
...ידאָר ...יאַלקאַ
פּיעטריקאָווער 7

Dr. med.
Leon Femfler
אינערליכע און קינדער־קראַנקהייטען
שערפּיצער 37 (בעגעדיקטאַ) .6
נעהמט אָן פון 5–7 נאָכמ.

אטענטאט אויף רוזוועלט'ס קאנקורענט

דער אטענטעטער איז דערשאסען געווארען

ניו־יארק, 9 (ספ. טעל.)

אויפ'ן געוועזענעם גובערנאטאר פונם שטאט לואיזאנא, דעם סענאטאר לאנג, וועלכער געהט אן אלס קאנקורענט פון רוזוועלט'ן און קאנדידאט אויף דיקטאטאר, איז אין בנין פון פארלאמענט דורכגע־פיהרט געווארען אנ'אטענטאט.

דער סענאטאר איז שווער פערוואונדעט גע־ווארען מיט א רעוואלווער־קויל אין בויך. זיין צו־שטאנד איז א זעהר שווערער.

דער אנפאלער, א יונגער דאקטאר, א. צ. וויים איז דורך די פאליציאנטען, בעת'ן ארעסט דערשא־סען געווארען.

אין זאל איז אויסגעבראכען א פאניק. עס זענען געפאלען עטליכע שאסען.

היינט איננדערפריה האט מען דעם סענאטאר לאנג דורכגעפיהרט א בלוט טראנספוזיע. ס'איז דא א חשד, אז די קויל איז געווען פערגיפטעט.

אין גאנצען לאנד האט דער אטענטאט אויפ'ן פאפולערען סענאטאר לאנג געמאכט א שטארקען איינדרוק. אנ'ערך 100 מאן האבען פארגעלעגט זייער בלוט פאר'ן אדורכפיהרען די בלוט־טראנספוזיע.

דער סענאטאר לאנג איז אנ'עקסטער ראדיקאל און, ווי געזאגט, געהט ער אן, אלס ערנסטער קאנ־קורענט פאר'ן פרעזידענט רוזוועלט ביי די נא־העגטסטע פרעזידענטען־וואהלען.

פערבאטען צו פערקויפען יודי־שע צייטונגען

ביי געזעץ אין „דריטען רייך“

בערלין, 9. (יט"א טעלעגראפיש) היינט איז פערעפענטליכט געווארען א געזעץ, אין וועלכען ס'־ווערט פערבאטען צו פערקויפען עפענטליך יודישע צייטונגען.

10 דערטרונקענע נעבן דאנציג

דאנציג, 9 (ספ. טעל.)

בעת דער קאטאסטראפע מיט'ן מאטאר־שיפעל „פלאטיבעק“, וואס האט פאסירט דעם 5־טען ד. ח. זענען פון דער גאנצער מאנשאפט אפגעראטעוועט גע־ווארען בלויז 3 מענשען, 10 זענען דערטרונקען גע־ווארען.

מאנעווערס פון דער דייטשער ארמעע

בערלין, 9 (ספ. טעל.)

אויף מערב־זייט פון בערלין, קומען איצט פאר די גרויסע הערבסט־מאנעווערס פון דעם 4־טען קארפוס פון דער דייטשער ארמעי אונטער דער אנפיהרונג פון גענעראל אטטא.

מארגען — דער צוזאמענפליה פון ברוינע היישעריקען

בערלין, 9 (ספ. טעל.)

די דייטשע פרעסע שרייבט באריכות ארום די לעצטע הכנות צו דעם קאנגרעס פון די נאצים אין נירענבערג, וועלכער הויבט זיך אן מארגען.

עס האט זיך שוין אנגעהויבען דער צוזאמענ־פאהר פון די שטורם־גרופען, ארמעע־אפטיילונגען און דער היטלער־יוגענד.

לעצטע ידיעות פון גענף

פאריז, 9 (ספ. טעל.)

פון גענף איז מען מודיע, אז אין די צוגרייטונגען פון געהילפס־קאמיטעט, וועלכע וועלען פארקו־מען אהן דעם אנטייל פון די צדדים, וועט דער קא־מיטעט פון די 5 מארגען צוטרעטען צום אויספאר־שען די דאקומענטאלע זייט.

זשענעווע, 9 (ספ. טעל.)

דער פרעזעס פון קאמיטעט פון 5, מאדאריא האט היינט אין אוונד בעזוכט דעם איטאליענישען דעלעגאט אלאיזי. שפעטער דארף זיך מאדאריא זעהן מיט'ן אביסינישען דעלעגאט.

פאריז, 9 (ספ. טעל.)

דער פרעמיער לאוואל איז היינט האלב 9 ארויס־געפאהרען קיין גענף.

גענף, 9 (ספ. טעל.)

די צווייטע קאמיסיע, וואס בעשעפטיגט זיך מיט ווירטשאפטליכע פראבלעמען, האט אויפ'ן פארשלאג פון ענגלישען דעלעגאט, אונטערשטיצט דורך די דע־לעגאציעס פון פראנקרייך, איטאליען, אונגארן און אנדערע, אויסגעוועהלט אלס פארזיצער דעם פינאנץ־מיניסטער זאוואדזקי, וועלכער האט בעקומען 34 שטימען.

אין דער ערשטער קאמיסיע פון דער פעלקער־לי־גע, איז אלס פארזיצער אויסגעקליבען געווארען דער האלענדישער דעלעגאט, לימבורג; אין דער פערטער — דער רומענישער דעלעגאט ראדולעסקא; אין דער פינפטער — די אונגארישע דעלעגאטקע אפאני; אין דער זעקסטער דער פרעמיער פון אירלאנד — דע־וואלערא.

די דריטע קאמיסיע, וואס פערנעמט זיך מיט ענטוואפנונגס־פראגען האט בעשלאסען, אז דאס פרעזידיום פון דער פעלקער־ליגע זאל זי קאנסטיטו־אירען.

זשענעווע, 9 (ספ. טעל.)

מארגען איננדערפריה קומט פאר די ערשטע זי־צונג פון געהילפס־קאמיטעט, וואס פערנעמט זיך מיט'ן איטאליעניש־אביסינישען סכסוך.

אין דעם דאזיגען געהילפס־קאמיטעט געהען אריין: טהאמסאן (ענגלאנד), קווענטען (פראנקרייך), קולסקי (פוילען), אליווא (שפאניען), קעמאל־הוסנו (טערקיי)

גענף, 9 (ספ. טעל.)

אלס וויצע־פארזיצער פון דער פעלקער־ליגע פער־זאמלונג זענען געוועהלט געווארען דעלעגאטען פון: פראנקרייך, ענגלאנד, איטאליען, שפאניען, בעלגיען און מעקסיקא.

ס'איז נאך דא א האפנונג

צו ערלעדיגען דעם איטאליעניש־אביסינישען סכסוך.

פאריז, 9 (ספ. טעל.)

דער רוימישער קארעספאנדענט פון „פארי־סואר“ איז מודיע, אז יראק דער לפנים־דיגער עקשנות. רעכענט מען זיך נאך אין די איטא־ליענישע קרייזען מיט דער מעגליכקייט פון דער־לעדיגען דעם איטאליעניש־אביסינישען קאנפליקט אויף א דיפלאמאטישען וועג.

ענגלישע זעלנער אין אדיס־אבעבא

פאריז, (ספ. טעל.)

דער ספעציעלער שליח פון „פארי סואר“ אין אדיס־אבעבא איז מודיע, אז די לעצטע איטאליעני־שע מיליטער־איבערגרופירונגען אין עריטעריא האבען ארויסגערופען א שטארקע בעאומאונרוהיגונג אין דער הויפט־שטאט פון אביסיניען.

די אומרוהיגע שטימונג האט נאך פערגרעסערט דעם פאקט, וואס אין אדיס־אבעבא זענען אנגעקו־מען 125 ענגלישע זעלנער, בכדי צו בעשיצען די ענגלישע געזאנדשאפט.

דער נעגוס וועט נישט איינגיין אויף קיין שום הנחות

רוים. 9 (ספ. טעל.)

מען איז מודיע פון אדיס־אבעבא, אז דער נע־גוס וועט נישט איינגעהן אויף קיין שום קאמפרא־מיס, וועלכער זאל אנריהרען די סובערעניטעט פון אביסיניען.

טאקטישע ענדערונגען אינ'ם קאמף מיט'ן פאליטישען קאטאליציזם אין דייטשלאנד

בערלין, 9 (ספ. טעל.)

אין דער נאציסטישער פארטיי־שולע פון בערנאו הינטער בערלין, איז אדורכגעליינעט געווארען די פראגראם פרעלעקציע פון ד"ר ראזענבערג:

„אין בעצוג צו די קריזען, וואס ווארפען פאר דער נאציאנאל־סאציאליסטישער וועלט־אנשויאונג, גאטלאזיגקייטס־פראפאגאנדע אין דער געזעצגע־בונג — א ווידערשפרוך מיט גאט'ס געבאטען, איז די נאציאנאל־סאציאליסטישע בעוועגונג קאלט־בלוטיג, טראקטירענדיג די דאזיגע אלע פראטעסטען, אלס פרובען פון א ווידערשטאנד מצד אנ'אפשטאר־בענדער עפאכע“ — האט ד"ר ראזענבערג ערקלערט.

„אטא די אלע גרופען־געגנער פון נאציאנאל־סאציאליזם וועלען טראקטירט ווערען מיט דער גאנצער פערנונפט און געדולדיגקייט, וואס מען וועט געוועגליך אן לגבי סימפטאמען פון פערפוילט־קייט. דער צוקונפטיגער וועג פון נאציאנאל־סא־ציאליזם וועט זיין די פערבינדונג פון קאמפראמיס־לאזער אינערליכער אויסגעהאלטענקייט מיט דער פערנונפט און בעצוג צו פערשידענע פארמען פון פראטעסטען“.

די דאזיגע ערקלערונג פון דעם נאציסטישען „קארפען־קאפ“ בעווייזט, אז אין דער לעצטענס גע־פיהרטער היטלעריסטישער קאמפאניע אונטערן לא־זונג „דער קאמף מיט'ן פאליטישען קאטאליציזם“ זענען אריין אין געוויסע טאקטישע שינויים

דער שאך־טורניר אין לאדז

פערלויף פון דער 6־טער רונדע

נעכטען אין אוונד, אין דער 6־טער רונדע פונם אינטערנאציאנאלען שאך־טורניר, האט שטיינער גע־וואונען ביי פרידמאנ'ען, קאלסקי — ביי אפאטשינ־סקי'ן.

דער ד"ר טארטאקאווער האט נאר א דאנק זיין גרויסער רוטין רעמיזירט דעם האפנונגסלאזען סוף ביי רעגעדזשינסקי'ן.

די פארטיע: ווינטער — אפעל האט זיך פער־ענדיגט מיט רעמי.

די פארטיע: מיקענאס — פיין איז ביי אנ'עמא־ציאנירענדען פערלויף איבערגעריסען געווארען ביי דעם איבערגעוויכט פונם אמעריקאנער.

פון דער לאדזער בערזע

באנק פאלסקי — — — —	91.50
3 פראצענטיגע בוראוולאנע —	41.00
4 „ דאלארובקא —	52.00
7 „ סטאביליזאציע (אמ.)	64.13
5 „ ווארשאווער ש.־ב. 1934	58.25
5 „ לאדזער	52.25
ענגלישער פונט — — —	26.18
דאלאר אמיצ. — 5.31 נישט־אפיציעל —	5.27
גאלד־דאלאר — — —	9.05
גאלד־רובל — — — —	4.70
דייטשער מארק — — —	1.54

אויספלוגען קיין פאלעסטינע פון 630.— זל. אן

ארגאניזירט

„ארביס“ פיעט ריקאווער 18, טעל. 249-38

אויך חנוכה־פעסער קיין טשעכא־סלאוואקיי און יוגאסלאוויען

אויך קיין עסטרייך.

דאס לעבען אין ווארשא

(טעלעפאנישע ידיעות פון דער הויפט־שטאט)

א נייער טיפ פון פאסט־קעסטלעך אין ווארשא

אויף די ווארשאווער גאסען האט מען איצט אינסטאלירט פאסטקעסטלעך פון א נייעם טיפ. אויף די דאזיגע קעסטלעך זענען פערהאן פראפאגאנדע אויפשריפטען, צווישען אנדערע זענען פערהאן אויפשריפטען ווי אזוי צו אדרעסירען די בריף, אנצוגעבען די ראיאנען פון שטאט א. ד. גל.

טאקסובקעס מיט בעהייצונג

אייניגע אינהאבער פון טאקסובקעס אין ווואר־שע האבען אינסטאלירט אין זייערע טאקסובקעס בעהייצונגס אפאראטען. די אינהאבער פון די דא־זיגע טאקסובקעס בעמיהען זיך צו בעקומען אנ'ע־לויבניש ארויסצוהענגען מעלדונגען וועגען דעם, אויף זייערע טאקסובקעס.

אונטערהאנדלונגען מיט דער געזעל־שאפט פון צופאהר־באהנען.

פון בעלגיען קומען קיין ווארשא פארשטעהער פונם רוב אקציאנערען פון דער צופאהר־באהנען־גע־זעלשאפט, וועלכע וועלען אנהויבען אונטערהאנד־לונגען מצוה'ן פראלאנגירען די קאנצעסיע אויף צו עקספלואטירען די קאלייקעס.

לויט'ן געריכטס־אורטייל איז דער אבמאך אויס־געגאנגען אין 1930 און אזוי ווי, לויט דעמזעלבען אורטייל דארפען עקספמיטירט ווערען די ליניעס און די קאלייקע־געביידעס אויסער די גרעניצען פון אלט־ווארשא, איז איצט ווידער אקטועל די פראגע פון דער ווייטערדיגער עקזיסטענץ פון די קאלייקעס, וועל־כע זאלען שפעטער עלעקטריזירט ווערען.

אנ'אויספלוג פון טשעכאסלאוואקיי.

קיין ווארשא איז אנגעקומען אנ'אויספלוג פון 60 מאן, פארשטעהער פון די גרעסטע עקספעדיציע־פירמעס אין טשעכאסלאוואקיי און פון די גרעסטע אינדוסטריע ־ אונטערנעהמונגען, וועלכע זענען פער אינטערעסירט אינם סחורות ־ טראנספארט דורך גדיניע און דאנציג.

נעכטען אין אוונד איז דער אויספלוג ארויסגע־פאהרען קיין גדיניע און דאנציג אויף דער איינלא־דונג פון די פערוואלטונגען פון די דאזיגע פארטען, בכדי צו בעקענען זיך אויפ'ן ארט מיט די טראנ־זיט־מעגליכקייטען, וואס די פארטען פערמאגען פאר דעם מעבר־לים האנדעל פון טשעכאסלאוואקיי.

קאמף מיט'ן ראק אין ווארשע.

א פרוב צו היילן מיט גיפט פון שלאנג קאברע.

צווישען די צאהלרייכע פרובען צו היילען די ראק־קראנקהייט איז לעצטענס אין אויסלאנד אויפ־געשווימען דער געדאנק צו פרובען דעם גיפט פון שלאנגען קאברא, וועלכע זאל נישט דערלאזען צום ענטוויקלען זיך דעם ראק און לינדערען די וועהטאגען. אין פאסטארס אינסטיטוט אין פאריז האט מען פארבערייטעט א ספעציעלען פרעפאראט פון גיפט פון די קאברע און מען האט אנגעהויבען אויספרובען אויף די קראנקע. אויך אין ווארשע האט מען לעצטענס אנגעהויבען די דאזיגע פרובען, די רעזולטאטען זענען דערוויל נישט קיין גאר גינסטיגע. וואס איז שייך דעם לינדערען די וועהטא־גען איז נאך א פאר מאל אנווענדען דעם דאזיגען פרעפאראט און די קראנקע האט זיך אויסגעוויזען, אז עס איז זיי לייכטער, האבען נאכדעם די וועהטא־גען איז נאך א פאר מאל אנווענדען דעם דאזיגען אנווענדען די מארפיגע. אויף די צווייטע ערוואַרטונג האט פערפיהרט — דאס אנווענדען דעם גיפט אויף דעם ראק־געוועב, האט געלאזט דעם ראק אהן ענדערונג.

נאך איין פרוב צו בעקעמפען די שרעקליכע קראנקהייט האט צו גארנישט געבראכט.

דערצו דארף מען צוגעבען, אז ווארשע האט לעצטענס אין היגזיכט פון פארשונגען פון מאדער־נער מעדיצין ־ דערגרייכונגען געמאכט גרויסע פאַרשריט און קאן זיך גלייכען מיט די גרויסע צענ־טרען פון מערב, וועלכע פערמאגען שוין לאנגיעה־ריגע טראדיציעס אויף דעם באדען.

אינפארמאציעס פאר סטודענטן, וואס אינטערעסירען זיך מיט דער מאטע־מאטיש ־ פיזיקאלישער אפטיילונג ביים ווארשאווער אוניווערזיטעט.

דער קרייז פון צוהערער אויף דער מאטעמא־טיש־פיזיקאלישער אפטיילונג פון ווארשאווער אוני־ווערזיטעט (אטשקי 3, 3. שטאק) אין ווארשע ער־טיילט אינפארמאציעס וועגען די למודים פון מא־טעמאטיק, פיזיק און אסטראנאמיע אין ווארשאוער אוניווערזיטעט.

די דיזשורען פון קרייז קומען פאר מיטוואך און פרייטאג פון 7 ביז 8 און מאנטאג פון 1 ביז צוויי אין ווארשע. די פרעמדע קאנען בעקומען אינ־פארמאציעס שריפטליך.

קינסטל. אנפ. מ. בראדערזא

טעאטער „ארארט“

„א גדולה אויף דער באבע“!

טעאטער „ראזמאיטאשטשי“

טעל. 112-25 — דיר. דוד צעלמייסטער.

נאך גרויסען ערפאלג אין פראנקרייך, בעלגיען, ענגלאנד נאר געצייכנטע טעג וועט אויפטרעטען

2־טע וואך רעקארד־דערפאלג!

היינט, דינסטאג - נאר 1 פארשטעלונג 9.30 אוונט

צום ערשטען מאל אין לאדז!

דער שענסטער און פריילעכסטער פראגראם, וואס איז געשפילט געווארען אין ווארשא איבער 3 חדשים ביי אויספערקויפטע טעאטערן.

וועט איטאַליען ארויסטרעטן פון פעלקער-בונד?

אין אנ'אויסלענדישער ציטונג געפינען מיר אינ־טערעסאנטע פרטים וועגען דער זיצונג פון ראט פון דער פעלקער ליגע, בעת וועלכער די איטאליענישע דעלעגאציע האט דעמאנסטראטיוו פערלאזען די זיצונג.

די זיצונג איז געוועזן פול מיט אויסערליכען דראמאטיזם און גרויסע איבערראשונגען.

זי איז געווען בעשטימט אויף 6 א זייגער אין אווענד און האט זיך אנגעהויבען אין 7. עס איז גע־ווען בעשטימט אז נאכן אויסהערען די ענטפער רעדע פון אביסינישען פארשטעהער וועט אויסגעוועהלט ווערען א קאמיטעט פון 3 אדער 5 פערזאן וואס וועט זוכען מיטלען ווי אזוי צו דערפיהרען צו א קאמפראָ־מיס צווישען איטאליען און אביסיניען. אלס פאר־שטעהער פון אביסיניען האט געענטפערט נישט דער אביסינישער דעלעגאט טעקלע האוואריאטע, נאר פראפ. זשעזע. אין די קרייזען פון דער פראנצויזי־שער דעלעגאציע איז מען נישט געווען אזוי שטארק צופרידען וואס די ראלע צו פערטיידיגען אביסיניען האט גענומען אויף זיך דער פראנצויזישער פראפע־סאר דער זעהר בעדייטענדער געלעהרטער זשעזע, מען האט עס געהאלטען פאר מערק־ווירדיג און פאליטיש נישט דערלאזבאר, אז אין קאנפליקט, אין וועלכע עס קומען אין בע־טראכט די לעבעדיגסטע אינטערעסען פון פראנק־רייך זאל מצד אביסיניען געגען איטאליען, מיט וועל־כע פראנקרייך וויל אויפהאלטען די פריינדליכסטע בעציהונגען, ארויסטרעטען א פראנצויזישער פרא־פעסאר און געלעהרטער, וואלט ער נאך זיין ארויס־טריט בעגרעניצט צו דער ראלע פון א יורידישען ראט געבער און צוזאמענשטעלער פון די רעדעס פאר דעם אביסינישען פארשטעהער וואלט נאך געווען א האלבע צרה, אבער פראפ. זשעזע האט געפונען פאר נויטיג אליין ארויסצוטרעטען און זאל אלס פארשטע־הער פון דער אביסינישער רעגירונג. דאס האט שטארק אויפגערעגט די איטאליענער און אייגער פון זיי האט זיך אפילו אויסגעדריקט, אז דאס וואס די איטאליענישע רעגירונג וואלט געקאנט רוהיג אויסהע־רען פון א נעגער, אדער ריכטיגען אביסינישען פאר־שטעהער, איז אונערטרעגליך און בעליידיגענד פאר דעם איטאליענישען נאציאנאלען כבוד אויב עס זאגט עס א אייראפעער און דערצו א פראנצויז.

מען דארף מודה זיין אז זשעזעס רעדע איז נישט געווען צוזאמענגעשטעלט אין שמייכלעריגע ווערטער פאר איטאליען. זי איז אבער נישט געווען שארפער ווי אלאיזיס רעדע און יעדענפאלס נישט איבערטרע־טען די גרעניצען וואס זענען דערלאזבאר אין די פארלאמענטען פון דער גאנצער וועלט.

אזוי ווי אלאיזי האט נאך מיט א טאג פריהער ערקלערט אז ער האט נישט בדעה זיך אריינצולאזען אין א דיסקוסיע מיט אביסינישען פארשטעהער איז ער אליין צו דער זיצונג פון ראט נישט געקומען און האט אוועקגעזעצט אויף זיין ארט דעם לייטער פון דער אפטיילונג פון דער פעלקער ליגע אין איטאליע־נישען אויסערן - מיניסטעריום, ראקא, גאנץ אונער־ווארטעט איז אין מיטען זשעזעס רעדע צו ראקאן צו־געגאנגען א איטאליענישער בעאמטער וועלכער האט איהם עפעס איינגערוימט אויפן אויער און ראקא האט, צוזאמענגענעהמענדיג זיינע פאפירען צוזאמען מיט אלאיזיס סעקרעטאר פערלאזען זיין ארט ביים טיש פון דער פעלקער ליגע, דאס האט ביים טיש גע מאכט א גרויסען איינדרוק, אלע זענען געלאפען אין די קולוארען בכדי זיך צו דערוויסען וואס דאס זאל בעדייטען: צי איטאליען וועט זיך נישט בעטיי־ליגען אין די זיצונגען פון ראט. וואס בעטראכטען דעם איטאליעניש—אביסינישען קאנפליקט, אדער זי טרעט איינגאנצען ארויס פון דער פעלקער - ליגע, די ידיעה וואס איז איבערגעגעבען געווארען דורכן ראדיא און וואס איז באלד בעקאנט געווארען אין אלע האטעלען און אין אלע ווינקעלעך אין זשענעווע האט אין דער שטאט און בעזונדערס אין די האטעלען וואס זענען איבערפולט מיט פאציפיסטען און פאצי־פיסטקעס וואס זענען זיך צוזאמענגעפאהרען פון דער גאנצער וועלט געמאכט א געוואלדיגען איינדרוק.

אין די קולוארען איז אבער אויפגעקלערט געווא־רען אז ראקא האט געהאט בדעה צו פראטעסטי־רען געגען פראפ. זשעזעס רעדע אבער נישט אפצו־זאגען זיך פון די ארבייטען פון ראט, אדער בכלל צו פערלאזען די פעלקער-ליגע.

די זיצונג פון ראט איז, לויט אלאיזיס ביטע, אי־בערגעריסען געווארען אויף איניגע מינוט און ווען זי איז ווידער בעניט געווארען האט גענומען א ווארט דער סאוויעטישער פארשטעהער ליטווינאוו.

בעת זיין רעדע האט געצויגען אויף זיך די אלגע־מיינע אויפמערקזאמקייט דער פאקט וואס ראקא איז עטליכע מאל צוגעגאנגען צו לאוואלן און איהם עפיס געפרעגט, אז אידען האט זיך בעראטען מיט זיינע מיטארבייטער און עצה געבער, נאר בכלל האט זיך אלץ גוט געענדיגט און די מיטגלידער פון ראט האָ־בען אויסגעהערט ליטווינאווען מיט גרויס אינטערעס. נאך דער זיצונג איז באראן אלאיזי צוגעגאנגען צו ליטווינאוון און האט זיך פאר איהם ענטשולדיגט, וואס צוליב דעם אינצידענט וואס איז ארויסגערו־פען געווארען דורך זשעזעס רעדע, האט ער נישט גע קענט אנוועזענד זיין אויף דער זיצונג בעת דער רע־דע פון סאוויעטישען פארשטעהער.

די זעהר שווערע און פערוויקעלטע לאגע איז איצט געווארען נאך מעהר פערוויקעלט, מיניסטער אידען האט אין א געשפרעך מיט ענגלישע זשורנא־ליסטען ערקלערט, אז ער ווייסט ענטשידען נישט וואס עס וועט זיין ווייטער און ווי אזוי מען דארף ערקלע־רען די האנדלונג פון דער איטאליענישער דעלעגא־ציע, עס הערען זיך שטימען, אז מוסאליני זוכט פשוט א סיבה צו פערלאזען דעם ראט און די פעלקער ליגע. הגם די איטאליענער אליין לייקענען עס אפ.

עס איז גאנץ מעגליך אז אויב דעם קאמיטעט פון 5 וואס איז, דורכן פעלקער ליגע ראט געשאפען געווארען וועט נישט געלונגען צו געפינען א אויס־וועג און צו ערלעדיגען אויף א פרידליכען אופן דעם קאנפליקט און דער ראט וועט אננעהמען רעזאלוציעס וואס וועלען נישט זיין לויטן וואונש פון מוסאליני: וועט איטאליען ארויסטרעטען פון פעלקער-בונד.

דער קאמף פאר נאפט

אין צוזאמענהאנג מיט דער לעצטער נאפט סענ סאציע אין אביסיניען, איז אינטערעסאנט צו דערמא־נען אז אין אפריקא זענען לעצטענס ענטדעקט געווא־רען נייע, ביז אהער אונבעקאנטע נאפט פעלדער, וועל־כע פערנעהמען אזא גרויסען שטח און זענען אזוי רייך אין נאפט, אז זייער עקספלואטאציע וועט עלול זיין צו ברענגען אנ'איבערקעהרעניש אויפן געביט פון דער נאפט פראדוקציע.

דאס לאנד אין וועלכען ס'געפינען זיך די נייע־ענטדעקטע קוואלען איז דער פראנצ. טייל פון מא־ראקא, אזוי ארום קען פראנקרייך, אין דער נאהענ־טער צייט נאך די פעראייניגטע שטאטען פון אמע־ריקא און ענגלאנד ווערען די דריטע גרויס-מאכט, וואס וועט האבען אין רשות אזעלכע וויכטיגע ענער־גיע-קוואלען ווי דאס איז דער נאפט-אייל און די אלע פראדוקטען וואס ווערען פון איהם געשאפען.

קודם כל וועט זיך פראנקרייך אויף דעם געביט אונאבהענגיג מאכען פון אמעריקא און ענגלאנד, ביי וועלכע זי פלעגט יאהר - יעהרליך איינקויפען רי־זיגע מאסען נאפט-אייל, בענזין א.א.וו. איצט וועט פראנקרייך נישט בלויז נישט מוזען קויפען ביי אנ־דערע נאר זי וועט נאך קענען אויפטרעטען אלס קאנ קורענטין פון ענגלאנד און אמעריקא אין עקספאר־טירען די נאפט-פראדוקטען קיין אויסלאנד, הונדערט און זיבעציג קאנצעסיעס זענען שוין ביז איצט א־רויסגעגעבען געווארען פון דער פראנצויזישער רעגי־רונג צו עקספלואטירען די ענטדעקטע נאפט-פעלדער אין מאראקא. דער רעזולטאט פון די ערשטע בויע־רונגען איז כמעט אונגלויבליך. בלויז דער ערשטער קוואל גיט ארויס יעדען טאג איבער צוואנציג טוי־זענד ליטער נאפט, די ווייטערדיגע בויערונגען גיבען נאך פיל בעסערע רעזולטאטען ס'זענען פאראן קווא־לען וואס גיבען צו מיליאן ליטער נאפט טעגליך.

ס'איז דעריבער נישט קיין שום וואונדער וואס א טייל פעראינטערעסירטע מלוכות, וועלכע זעהען אין פראנקרייך די צוקונפטיגע געפעהרליכע קאנקו־רענטין אויפ'ן געביט פון דער נאפט - פראדוקציע, אדער וואס זעהען דערין א בעדייטענדע פערשטאר־קונג פון פראנקרייכס פאזיציע אויך אויפן געביט פון פינאנציעלער און בעיקרשט מיליטערישער מאכט. זענען זעהר אומצופרידען נאר זיי וואלטען גערן מיט אלע מעגליכקייטען געוואלט פראנקרייך שטערען אין דער נאפט עקספלואטאציע פון די מאראקאנישע נאפט פעלדער, ווי אזוי זשע טוט מען אבער דאס? אט וועגען די מיטלען מיט וועלכע ס'בעדינען זיך די אלע, וואס זענען צוליב די דערמאהנטע טעמים זיך מתקנא אין פראנקרייכס נייע אוצרות איז זיך כדאי צו בע־קענען, דערצעהלט וועגען דעם האט דער גרעסטער פראנצויזישער „נאפט-קעניג" גול בענקיאן.)

דער פראנצויזישער „נאפט - קעניג" וועלכער וואוינט אין איינעם פון די שענסטע פאלאצען פון פאריז, איז פון געבורט נישט קיין פראנצויז, נאר אנ'ארמענער. איהם איז געלונגען אין די געשעפטען, וואס ער האט געמאכט אלס פאסטוך, צו פערדינען א פאר טויזענט טערקישע פונט (געווען איז דאס א פאר יאהר פארן קריג). מיט דעם דאזיגען געלד און נאך א פאר טויזענט צוגעבארגטע פונט, איז דער ארמענישער פאסטוך אריבער אויף קאווקאז, וואו ער האט אנגעהויבען פיהרען שפעקולאציע - געשעפטען מיט נאפט, שפעטער האט ער אליין איינגעקויפט נאפט גרובענס, אזוי אז פארן אויסברוך פון דער וועלט־מלחמה איז ער שוין געווען דער גרעסטער נאפט־מאגנאט אין רוסלאנד.

מיט זיין פערמעגען איז ער איבערגעוואקסען אפילו די ענגלישע און אמעריקאנישע נאפט-מאגנא־טען, די רוסישע שטייער מאכט האט פאר דער מל־חמה אפגעשאצט זיין פערמעגען אויף א פערטעל מי־ליארד גאלד רובעל, ער איז געווען דער גרעסטער גביר אין רוסלאנד.

דורכן איבערגאנג פון די קאווקאזער נאפט-פעל־דער אין רשות פון די באלשעוויקעס האט אויך גול בענקיאן פערלוירען דעם גרעסטען טייל פון זיין פער מעגען, אבער אויך דאס מאל האט זיך ארויסגעווי־זען זיין אויסערגעוועהנליכער סוחרישער טאלאנט, א געוויסע סומע געלד איז איהם געלונגען אפצורא־טעווען און מיט אט דעם דאזיגען געלד איז ער ארי־בער קיין פראנקרייך, וואו ער האט זיך אויך געווא־רפען אויף נאפט־ געשעפטען, אזוי ווי פראנקרייך א־ליין האט נישט קיין גרויסע נאפט פעלדער האט ער אנגעקניפט סוחרישע בעציהונגען מיט ענגלאנד און אמעריקא, איצט איז ער בעטייליגט מיט געוויסע פרא־צענטער אין די רייכסטע נאפט-גרובענס אין דער וועלט.

אין די מאסול קוואלען האט ער א חלק און אין דרום אמעריקא האט ער א שטח פון דריי מיליאן העק טאר נאפט-פעלדער, דער גאנצער נאפט, בענזין און אנדערע נאפט-פראדוקטען, וואס ווערען אימפאר־טירט קיין פראנקרייך גהען אדורך זיינע הענד, ער איז נישט בלויז איינער פון די פראנצויזישע נאפט־קעניגען, נאר טאקע „מושל בכיפה" אויף דעם געביט.

אט דער דאזיגער „נאפט דעספאט" האט אויך די גרעסטע פערדינסטען אין דעם, וואס פראנקרייך וועט באלד אפשר פערנעהמען דעם אויבענאן צווישען די גרויסמאכטען, וואס דיספאנירען איבער אייגענעם נאפט, ער איז געווען דער, וואס האט אויפמערקזאם געמאכט די פראנצויזישע רעגירונג אויף דעם נישט אויסגענוצטען אוצר, וואס ליגט בעגראבען אין דער ערד פון פראנצויזישען מאראקא און ער איז עס אויך געווען דער וואס האט געווארענט די רעגירונג, פאר דער געפאהר מצד די פערשידענע געגנער וועלכע ווע־לען מיט פערשידענע מיטלען שטערען די עקספלא־אטאציע פון די נאפט-פעלדער.

ווי ס'האט זיך באלד ארויסגעוויזען זענען די ווארנונגען נישט געווען אומזיסט, נאך אין אנהויב פון יאהר 1934 ווען מ'האט זיך גענומען צו די ער־שטע בויערונגען האבען אומבעקאנטע פערברעכער אונטערגעצינדען א ריזיגען קוואל.

עס האט אויך געדראהט אז די שרפה וועט זיך אויסשפרייטען און דאס פייער וועט ארומכאפען די שכנותדיגע קוואלען, צום גליק איז געלונגען די פייערלעשער און דעם פראנצויזישען מיליטער וואס איז שנעל אראפגעבראכט געווארען, דאס פייער צו לא־קאליזירען און דאן אויך אפצולעשען.

דאס איז אבער נישט געווען דער איינציגער פאל מ'האט געפרובט אונטערקויפען גאנצע שבטים און זיי ווארפען אויף די נאפט פעלדער, פאראיאהרען זע־נען אראפגעקומען אין יענער געגענד אריין דריי א־גענטען פון א געוויסער מלוכה מיט צוואנציג מי־ליאן פראנק. כדי ארויסצורופען אנ'אויפשטאנד פון דער דארטיגער בעפעלקערונג און אנ'אנפאל פון די וואנדערנדע שבטים, גלייכצייטיג האט מען אויך אריינגעשמוגעלט צוואנציג טויזענד ביקסען, פינף טויזענד רעוואלווערען און א פאר טויזענד באמבעס, א גרויסער טייל פון די דאזיגע וואפען איז פערטיילט געווארען צווישען דער היימישער בעפעלקערונג, דער אויפשטאנד איז אבער נישט צושטאנד געקומען. ווייל די פראנצויזישע מאכט איז נאך רעכטצייטיג געווא־רענט געווארען און עס איז איהר געלונגען די גע־פאהר צו בעזייטיגען.

דער מאראקאנישער נאפט אייל וועט נישט בלויז דעקען דעם געברויך פון פראנקרייך, נאר ער וועט אויך — ווען דאס וועט לוינען אין אינטערעס פון פראנקרייך — קענען פערפלייצען דעם וועלט-מארק.

אט אזוי קעמפט מען פאר נאפט.

ק. פ.

אמעריקא וויל בלייבען נייטראל

די טעג האט דער קאנגרעס בון די פעראייניג־טע שטאטען אין א שנעלען טעמפא אדורכגעפיהרט א רייה געזעצען וואס זענען פון פרעזידענט רוז־וועלט בעטראכט געווארען אלס דרינגענד. דערונטער איז אנגענומען געווארען די רעזאלוציע וועגען דער נייטראליטעט פון די פעראייניגטע שטאטען אויפן פאל פון א מלחמה. די רעזאלוציע איז אדורך אין סענאט נאך א דיסקוסיע וואס האט נישט געדויערט קיין גאנצע האלבע שעה.

די סיבה פון אזא שנעלען ערלעדיגען דעם דא־זיגען ענין איז געווען די מורא, דאס איז אזא קריטי־שער צייט ווען עס ווערט ענטשידען די פראגע פון דער איטאליעניש-אביסינישער מלחמה זאל דער פרע זידענט נישט האבען קיין פרייע הענד. מען האט מורא געהאט אז ער קען דורך וועלען אויסאיבען א דרוק אויף איטאליען פערוויקלען די פעראייניגטע שטאטען אין א מלחמה. די גאנצע פרעסע ווי אויך צאהלרייכע דעפעשען האבען אויפגעפאדערט די מיטגלידער פון קאנגרעס צו שטימען פארן געזעץ פון נייטראליטעט, און דאס בעווייזט אז די אמעריקאנישע עפענטליכע מיינונג זאגט זיך ארויס פאר א פולשטענדיגען אפהאלטען זיך פון וועלכער עס איז אקציע, וואס זאל דראהען מיט מלחמה מחוץ די גרעניצען. פון לאנד.

דאס געזעץ איז איינענטליך א קאמפראמיס. איי־ניגע האבען געוואלט איבערלאזען א סך פרייהייט דעם פרעזידענט, אנדערע ווידער האבען איהם גע־וואלט שטארק בינדען, בכדי אין יעדער סיטואציע אויסצומיידען די סכנה פון א מלחמה. די לאגע האט אבער אויפגעקלערט דער פרעזידענט רוזוועלט, וועל־כער האט מסכים געווען אויף א קאמפראמיס וואס איז צו זעהען פון די פונקטען פון געזעץ פון וועלכע די וויכטיגסטע זענען:

1) א פערבאט פון עקספארט פון געוועהר און אמוניציע אין די קריגספיהרענדע מלוכות, אהן אונ־טערשיד ווער פון זיי עס איז דער אנגרייפער און ווער דער בעפאלענער.

2) א פערבאט פאר די אמעריקאנישע שיפען אי־בערצופירען קריגס-מאטעריאל פאר די מלוכות וואס פיהרען מלחמה.

3) שאפען א ספעציעלען אמט צו רעגולירען די פראדוקציע, פערקויף, אימפארט און עקספארט פון געוועהר, אמוניציע און עהנליכע ארטיקלען.

4) דער פרעזידענט קען פערוועהרען אמעריקא־נישע בירגער צו פאהרען אויף שיפען פון מלוכות, וואס פיהרען קריג, אויסער ווען זיי וועלען דאס טון אויף אייגענער ריזיקא.

5) דער פרעזידענט קען פערוועהרען אונטער-וואַ־סער שיפען, וואס געפינען זיך אין די אמעריקאנישע פארטען, איבערצופיהרען מענשען אדער אמוניציע אויף שיפען פון קריגס-פיהרענדע מלוכות, וואס גע־פינען זיך אויפ'ן ים.

7) דער פרעזידענט פערעפענטליכט אז עס עקזיס־טירט א קריגס צושטאנד צווישען צוויי מלוכות און אויפ'ן יסוד פון דער דאזיגער ערקלערונג טרעט דאס געזעץ אריין אין קראפט, ביז צום מאמענט ווען דער פרעזידענט ערקלערט אז דער קריגס-צושטאנד האט זיך געענדיגט.

8) הגם אין געזעץ רעדט זיך נאר וועגען געוועהר און אמוניציע, קען דער פרעזידענט אויסרעכענען אלע ארטיקלען וואס פאלען ארונטער אונטער דעם געזעץ.

דאס דאזיגע געזעץ האט ארויסגערופען א שטאר־קע קריטיק סיי מצד דער פרעסע ווי אויך מצד די מיטגלידער פון קאנגרעס אליין.

דער בעקאנטער פובליציסט וואלטער ליפמאן, וועמענס ארטיקלען עס בעווייזען זיך אין איבער הונ דערט ציטונגען ווייזט אן, אז דאס געזעץ לעזט נישט די פראגע פון נייטראליטעט, ווען בעת א מלחמה וועט איטאליען קאנטראלירען די ימים, וועט זי א־ליין בעשטימען וואס איז קאנטראבאנדע און וועט בלאקירען דעם וועג קיין עגיפטען, מזרח - אפריקע, א. אז. וו. עס ענטשטעהט דעריבער די סכנה פון פערניכטען שיפען, די מלוכה, וואס וועט זיך אפזא־גען פון איהרע רעכט וועט בעטראכט ווערען פאר אזוי פאציפיסטיש, אז יעדער קען זי בע'עוולהן.

סענאטאר באראה ערקלערט, אז עס איז נישט גענוג צו ערקלערען דאס אמעריקאנער בירגער וואס פאהרען אויף שיפען פון קריגס פיהרענדע מלוכות, טון עס אויף אייגענער ריזיקא, דאס בעדייט ערלע־דיגען דעם ענין נאר אויף א העלפט. עס מוז ארויס־געגעבען ווערען א געזעץ וואס פערוועהרט בכלל צו פאהרען אויף שיפען פון קריגס פיהרענדע מלוכות.

סענאטאר נעי האט ערקלערט. מיר קענען נישט פערהיטען פון א אויסברוך פון א אייראפעאישער מלחמה. מיר מוזען אבער אננעהמען אלע פארזיכטס מיטלען בכדי נישט אריינגעצויגען צו ווערען אין אזא מלחמה, אין 1917 האבען מיר זיך בעטייליגט אין דער מלחמה צוליב דעם וואס מיר האבען אנגע־הויבען צו פערקויפען דער קאאליציע קריגס מאטע־ריאל און מיר האבען זיי געבארגט געלד זיי זאלען קענען ביי אונז ווייטער קויפען דעם דאזיגען מאטע־ריאל,, שפעטער האבען מיר געזעהען אז אונזער געלד וועט פערלוירען געהען אויב די קאאליציע וועט פער לירען די מלחמה און מיר האבען דעריבער זיך אין איהר בעטייליגט, די דאזיגע לאגישע קאנסעקווענץ וועט זיך איבערחזרן אויב מיר וועלען פערקויפען קריגס מאטעריאל די מלוכות וואס וועלען מארגען אנהויבען א מלחמה.

פרעזידענט רוזוועלט האט אונטערשרייבענדיג דאס געזעץ ערקלערט, אז ער שרייבט אונטער די רע־זאלוציע אלס אויסדרוק פון אונגעבראכענעם ווילען פון פאלק און רעגירונג זיך אפצוהאלטען פון יע־דער אקציע וואס איז מסוגל צו פערוויקלען די פער־איינגטע שטאטען אין א מלחמה. עס איז אבער א פאקט, אז נישט דער קאנגרעס און נישט די רעגי־רונג קענען נישט פאראויסזעהען די ענטוויקלונג פון די קומענדיגע געשעהענישען.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

נאך די סיים־וואהלען אין לאדז

ס'איז נאך מעגליך, אז אדוואקאט ביליק זאל בעקומען דעם פינפטען לאדזער מאנדאט

די פראוויזארישע אויסרעכענונגען וועגען רעזולטאט פון די וואהלען אין לאדז איז פאלגענדער:

15טער וואהל־קרייז: לייב מינצבערג — 17155 שטימען; יוזעף טראווקאווסקי — 5382 שטימען; יוזעף פאגאנאווסקי — 3236 שטימען; קאראל אלגייער — 2784 שטימען און זיגמונד פידלער 864 שטימען.

אין 16טען וואהל־קרייז: מאריאן וואדראווסקי — 14973 שטימען; אלפרעד ביליק — 9846 שטימען; סטאניסלאוו קאפטשינסקי — 5875 שטימען; אנטאני העיוואווסקי 5279 שטימע [און העלענא פעיזער — 2084 שטימען.

אין 17טען וואהל קרייז: לודוויק וואשקעוויטש 12912 שטימען; מיכאל ווימיסלאווסקי — 11776 שטימען; עדוואַרד דוטקעוויטש — 6775 שטימען און אינזשעניער זיגמונט ראו — 6170 שטימען.

אזוי ארום זענען אויסגעוועהלט געווארען אהן שום ספק לייב מינצבערג, מאריאן וואדראווסקי, לודוויק וואשקיעוויטש און מיכאל ווימיסלאווסקי.

די דאזיגע רעזולטאטען זענען נישט קיין אפיציעלע און זענען צונויפגעשטעלט געווארען אויפן יסוד פון די אויסרעכנונגען וועלכע זענען געמאכט דורך די פארזיצערס פון די אבוואדאווע קאמיסיעס.

צוליב דעם וואס בעת דער צעהלונג האבען די פארזיצערס פון די קאמיסיעס צופיל רעוואדיסטיש בעהאנדעלט די אויסרעכענונג און האבען געפסלט צעטלען ביי וועלכע דאס פאסיקעל איז געמאכט געווארען אויסער דעם קעסטעלע, אדער אנשטאט דעם פאסיקעל איז געמאכט געווארען דורכן וועהלער א רינגעלע. ס'זענען אויך געפסלט געווארען די צעטלען אויף וועלכער דער וועהלער האט אנשטאט דעם פאסיקעל אין דעם קעסטעלע אונטערגעשטראכען דעם נאמען פון קאנדידאט, אויף וועלכען ער האט געוואלט וועהלען, אזוי ארום זאלען האבען געפסלט געווארען ארום 10 טויזענד וואהל צעטלען אין אלע דריי קרייזען.

אין הסכם מיט די פארשריפטען פון די פארזיצערס פון די קרייז־קאמיסיעס זענען די רעזולטאטען פון די וואהלען צוזאמען מיט די ענטשפרעכענדע פראטאקאלען און אפגעגעבענע צעטלען, אפגעשיקט געווארען אין לאקאל פון די קרייז־קאמיסיעס וואו אלץ וועט נאכאמאל קאנטראלירט ווערען אין פערלויף פון דריי טעג.

די קרייז־קאמיסיעס זענען צונויפגערופען געווארען אויף דער ערשטער זיצונג אויף מיטוואך 10 א זייגער אינדערפריה, אויף דער דאזיגער זיצונג וועלכע וועט דויערען א גאנצען טאג און א גאנצע נאכט, וועט קאנטראלירט ווערען און געצעהלט ווערען יעדע אפגעגעבענער צעטעל. אויב א טייל פון די צעטלען וועלכע זענען דורך די קאמיסיעס אנערקענט געווארען פאר אונגילטיג וועלען איצט נעכשרט ווערען, קען נאך אריינקומען די ענדערונג, אז אדוו. ביליק וועלכען ס'פעהלען אינגאנצען 154 שטימען זאל נאך בעקומען דעם פינפטען מאנדאט אין לאדז, וועגען זעקסטען מאנדאט פון לאדז קען שוין דערווייל קיין רייד נישט זיין.

אפיציעלע רעזולטאטען ווי עס אינפארמירען אונז די קאמיסיעס, וועלען בעקאנט ווערען ערשט דאנערשטאג.

אין 15טען וואהל קרייז וועלען פארקומען צונאב וואהלען ערשט דעמאלט ווען אין סיים וועלען פעהלען 10 פראצענט דעפוטאטען.

א פראצעס, וואס דויערט שוין עטליכע יאהר

און האלט שוין באלד ווידער ביים אנהויב

(א) דער קרייז געריכט אין לאדז האט נעכטען בעהאנדעלט אן'אינטערעסאנטען פראצעס, וואס ציהט זיך שוין א פאר יאהר.

דעם 17. מאי 1930 האט מען אין דארף ראקיט גניצא אויסגעפיהרט א באנדיטען אנפאל אויף דעם דארפס־ווירט גאטליב מאישאץ. די באנדיטען זענען געווען בעוואפענט מיט ביקסען און דערשאסען מאישאצען. זיי האבען געשאסען אויך, אין א געוויסען אדאלף באיערסקי וועלכער האט זיך גראדע דארט געפינען. דער לעצטער האט זיך, אבער גערוועהרט און אויך געשאסען אויף די באנדיטען איינער פון די באנדיטען איז דערביי פערוואונדעט געווארען.

דער פערדאכט אין דעם באנדיטען אנפאל איז געפאלען אויף א געוויסען וואיצעך נאווינסקי און זיינע צוויי זיהן. איינער פון די זיהן, סטעפאן, איז געווען פערוואונדעט.

דאס געריכט אין דער ערשטער אינסטאנץ האט פערמשפט סטעפאן נאווינסקין אויף 10 יאהר טורמע.

נאווינסקי האט אפעלירט און אין אפעלאציאנס געריכט איז ארויסגעטרעטען אלס עדות א געוויסער יוזעף מאגנושעווסקי, וועלכער האט ערקלערט אז אין דעם קריטישען טאג האט ער געטראפען נאווינסקין אין וואלד א פערוואונדעטען און יענער האט איהם געזאגט, אז דאס האט איהם דער וואלדוועכטער אונטערגעשאסען. צוליב אזא אליבי האט דאס אפעלאציע געריכט נאווינסקין פריי געשפראכען.

אין יאנואר 1933 איז צום פראקוראר פון קרייז געריכט אין לאדז אנגעקומען א בריף פון א געוויסען הענריק סאוויצקי, וועלכער איז פאר דערזערציע געזעסען אין טורמע אין לובלין. סאוויצקי האט געשריבען, אז מאגנושעווסקי האט פאלש עדות געזאגט, אז סטעפאן נאווינסקי האט געהאט א ביקס און 7 אזעלכע קוילען, ווי עס זענען געווען אין נאווינסקי'ס ביקס האט מען געפינען אויפ'ן ארט פון אנפאל א. ד .גל. מאגנושעווסקין האט צו פאלש עדות זאגען אנגערעדט די מוטער נאווינסקא.

דאס געריכט האט צוגעצויגען צו פעראנטווארטליכקייט מאגנושעווסקין פאר פאלש עדות זאגען, די נאווינסקא פאר אנרעדען צו פאלש עדות זאגען. און סטעפאן נאווינסקי, וועלכער האט אפילו געדראהט און געצווינגען מאגנושעווסקין צו פאלש עדות זאגען.

נעכטען זענען אלע דריי געשטאנען פאר'ן קרייז־געריכט אין לאדז.

מאגנושעווסקי איז זיך מודה אז ער האט פאלש עדות געזאגט, ער בעווייזט אבער אז ער האט דערביי נישט געשוואוירען.

דאס געריכט האט פערמשפט דעם 74 יעהריגען יוזעף מאגנושעווסקין אין 64 יעהריגע נאווינסקא צו א יאהר טורמע יעדערען, דעם 29 יעהריגען סטעפאן נאווינסקי אויף אנדערטהאלבען יאהר. די דאזיגע שטראף האט נאווינסקי סטעפאן בעקומען פאר צווינגען מאגנושעווסקין צו פאלש עדות זאגען א חוץ דעם וועלען די נאווינסקיס דער פאטער און זוהן ווידער צוגעצויגען ווערען צו פעראנטווארטליכקייט פאר'ן ערשטען פערברעכען — פאר'ן ארגאניזירען דעם אנפאל אויף מאישאצען.

אזוי ארום ווערט זיך די מעשה אנהויבען פון אנהויב.

די שבעה מדורי גהינום פון אן „אונלעגאלען" עמיגראנט קיין ארץ־ישראל

לאדזער יונגערמאן זיך געוואלגערט איז תפיסות און בעשטראפט מיט 500 זל. שטראף

(א) אברהם קייזער פון לאדז, איז מיט א צייט צוריק געפאהרען קיין ארץ ישראל. געפאהרען איז ער אויף א טוריסטען־פאס, וואס ער האט בעקומען פון ענגלישען קאנסולאט אין ווארשע אויף דריי חדשים.

אין דאנציג איז ער דורך דער פערמיטלונג פון א דאנציגער רייזע־ביורא געפאהרען קיין דייטשלאנד און פון דארט מיט דער שיף קיין ארץ ישראל, וואו ער האט דריי חדשים געארבייט אויף א פאסטען. אזוי ווי ער האט נאכ'ן אפלויף פון די דריי חדשים נישט פערלאזען דאס לאנד, איז ער איינגעזעצט געווארען אין תפיסה, בעשולדיגענדיג איהם אין אונלעגאלער אימיגראציע און שפעטער איהם צוריקגעשיקט קיין דאנציג. נאכ'ן אפזיצען א צייט אין דאנציגער תפיסה, איז ער צוגעשטעלט געווארען דער פוילישער געריכטס־מאכט פאר אונלעגאל איבערטרעטען די פוילישע גרעניץ.

נעכטען איז קייזער פערמשפט געווארען צו בעצאהלען 500 זל. שטראף.

אן'עקספעדיטאר „עקספעדירט" געלד אין אייגענער קעשענע

וועט אפזיצען א יאהר אין תפיסה

(א) אויף פל. קאשטשעלני 16 וואוינט דער עקספעדיטאר דוד קראכמאלניק, וועלכער פלעגט אננעמען פון סוחרים סחורות צו עקספעדירען.

דעם 2־טען מאי ד. י. האט א געוויסער אפרים לייזעראוויטש פון מלינארסקא 36 איבערגעגעבען קראכמאלניק'ן סחורה אויף א סומע פון 1200 זל. צו עקספעדירען צו אברהם סאלניק.

וואס טוט קראכמאלניק? איין קלייניגקייט: אנשטאט די סחורה אוועקצושיקען, האט ער דאס „פעקעל" פערקויפט און ס'געלד אראפגעלאזט אין דער אייגענער קעשענע.

מאכט זיך א מעשה, מיט עטליכע טעג שפעטער טראגט א מעקלער אן ל'ן צו קויפען זיין אייגען „פעקעל" איז איהם די מעשה נישט געפעלען געווארען, נעמט ער אויספרעגען, פון וואנען האט דער מעקלער די סחורה? דאס איז דאך גאר זיין אייגענע סחורה, וואס ער האט עקספעדירט צו סאלניק'ן?

לויפט ער גלייך אוועק צום עקספעדיטאר מיט א ויצעקי, סטייטש? ווי קומט עס? האט איהם יענער פערזיכערט, אז די סחורה איז עקספעדירט געווארען. אי, די סחורה? ווייס איך וואס!

לייזעראוויטש איז אבער נישט געווען זיכער אין ק'ס פערזיכערונגען און אוועקגעשריבען א ידידי בריוועלע צו סאלניקן. האט יענער געענטפערט, אז ער ווייסט נישט פון קיין סחורה. נו, דא איז שוין ל. געווען זיכער, אז ק. האט איהם גענומען אויפ'ן זיכער און געמאלדען וואו מ'דארף.

דערווייל האט ק. האט נאך אריינגעכאפט עטליכע „פעקלעך" פון אנדערע סוחרים און געגאנגען פליטה. ווי ס'זעהט אבער אויס, האט ק. נישט געהאט קיין מזל, מחמת מ'האט איהם געכאפט און אוועקגעזעצט אין „יושב בסתר".

נעכטען איז קראכמאלניק געשטאנען פאר'ן געריכט. דער ריכטער האט איינגעפונען, אז דאס שטיקעל ארבייט איז נישט „פא קופיעצקי" און איהם פערמשפט אויף א יאהר תפיסה.

א מארד בעת א פערוויילונג

(א) נעכטען ביינאכט איז אין זיין אייגענער וואוינונג אויף סאסנאווא 18, בעת א ליבאציע ערמארדעט געווארען דער 27־יעהריגער עדמונד ווידריך, א שטובען מאלער פון פאך.

ביי ווידריכען האבען זיך פערזאמעלט עטליכע בעקאנטע און קרובים. ווען אלע זענען געזעסען ביים טיש איז פלוצים אויסגעלאשען געווארען די לאמפ און עס האט זיך דערהערט א שרעקליכער געשריי. צווישען די געסט איז ענטשטאנען א פאניק און ווען מען האט צוריק אנגעצינדען די לאמפ האט מען דערזעהען ווידריכען מיט דריי טיפע מעסער וואונדען אין ברוסט. מען האט ווידריכען אפגעפיהרט אין שפיטאל, וואו ער איז אינגיכען געשטארבען.

די ארויסגערופענע פאליציי, האט אויפ'ן ארט נישט געקאנט דערגעהען ווער עס האט דעם מארד אויסגעפיהרט. ערשט אינדערפריה איז אין פאליציי־קאמיסאריאט געקומען ווידריכס א שוואגער, דער 25 יעהריגער זיגמונד האלאסעוויטש און ערקלערט, או דאס האט ער, צוליב פערזענליכע חשבונות דערמארדעט דעם שוואגער, דאס האט ער אויסגעלאשען דעם לאמפ און דריי מאל אריינגעזעצט דעם שוואגער דאס מעסער אין הארץ אריין, נאכדעם האט ער שטיל פערלאזט דאס צימער, אזוי אז קיינער האט נישט בעמערקט זיין טאט. ער האט א גאנצע נאכט זיך געשלעפט איבער די גאסען און אינדערפריה בעשלאסען אליין צו געהען זיך איבערגעבען אין די הענד פון דער מאכט, מען האט איהם ארעסטירט.

דינסטאג, 10 סעפטעמבער

י"ב אלול תרצה

זון־אויפגאנג 5.02

זון־אונטערגאנג 6.03

רעגיסטראציע פון יאהרגאנג 1917

מארגען ד. 11 סעפטעמבער דארפען זיך שטעלן די וועלכע זענען געבוירען געווארען אין יאהר 1917, וואוינען אין 3־טען קאמיסאריאט מיט די פאמיליען נעמען אויף די אותיות

פון H ביז K

און־פון 9 קאמי סאריאט

פון A ביז G

צוגאב=פאבאר-קאמיסיע

דעם 16 ד. ח. אמטירט אין לאקאל אויף פיעטריקאווער 165, פון 8 א זייגער אינדערפריה צוגאב פאבאר=קאמיסיע פאר דער לאדזש — שטאט 1.

אפטייקען.

היינטיגע נאכט - דיזשורען

(א) היינט ביינאכט דיזשורירען פאלגענדע אפטייקען:

ליינוועבער (פריהייט־פלאץ 2), הארטמאן (מלינארסקא 1), דאניעלעצקי, (פיעטריקאווער 127), א. פערעלמאן (ציגעל גאס 32), צימער (וואלטשאנסקא 37), וואיטשיצקי (נאפיורקאווסקי 27).

א סכסוך אין דער גלאז- און שפיגעל-שלייפערייען

(א) דער ארבייטס אינספעקטאראט האט אויף נעכטען צוזאמענגערופען א קאנפערענץ וועגען שליסען א קאלעקטיווען אפמאך אין דער גלאז- און שפיגעל שלייפערייען.

צו דער קאנפערענץ זענען נישט געקומען די פארשטעהער פון די ארבייטסגעבער, די קאנפערענץ איז צוליב דעם אפגעלעגט געווארען.

דערווייל האבען די ארבייטער בעשלאסען דעם סכסוך צו פערשארפען אויב די ארבייטסגעבער וועלען דעם ענין איגנארירען. עס איז מעגליך עס זאל קומען צו א שטרייק אין דער בראנזשע.

א פאטאלער טעות

(א) אויף טאוואראווע 23 האט על פי טעות אויס געטרינקען זאלץ זויער די ארבייטערין יוזעפא גזשעגאזשעווסקא.

די פאגאטאוויע האט זי אפגעפיהרט אין א שווערען צושטאנד אין קרייז־שפיטאל.

בלוטיגער אנפאל אין גאס

(א) אויף בערנארסקא גאס זענען אויף דעם 27 יעהריגען יאן קלעווינסקי (מאסטאווע 43) אנגעפאלען עפעס אונבעקאנטע און איהם מיט מעסערס שווער פערוואונדעט.

די אנפאלער ווערען געזוכט.

דעם פערוואונדעטען האט מען אפגעפיהרט אין שפיטאל.

אפגעבריהט מיט א קעסעל הייסע וואסער

(א) אין איהר אייגענער וואוינונג, מארישינסקא 54, האט זיך די ארטיגע איינוואוינערין מאריאנא קאטשאראווסקא שווער אפגעבריהט מיט א הייסען קעסעל וואסער, די פאגאטאוויע האט איהר געגעבען הילף.

אונטער די רעדער פון א מיליטערישען אויטאמאביל

(א) נעכטען האט אויף זגערזשער גאס דורכגעצויגען א קאלומנע מיט מיליטערישע אויטאמאבילען. אין א געוויסען מאמענט איז דער 15יעהריגער יוזעף קאוואלסקי (זגערזשער 89) אדורכגעלאפען דורך דער גאס און ארונטערגעפאלען אונטער די רעדער פון א לאסט אויטא.

א שווער פערוואונדעטען האט מען איהם אפגעפיהרט אין שפיטאל אין ראדאגאשטש.

Doktór
Z. Henrykowski!
ספעציאל־ארצט פאר וועגערישע הויט־קראנקהייטען און מענער־שוואכע
9 טראוגוטא 9
טעל. 262-98
נעמט אן פון 8—11 און פון 6—9 אווענד.
זונטאג פון 9 פריה ביז 12.30 בתמאג.
פאר פרויען א ספעצ. ווארטע זאל

? גאר בקרוב
גרויסע פייערונג אין „אראראט“?
פרטים קומען
פרטים קומען

צום פארשטעהענדע צוזאמענפאהר פון דאקטוירים-פעדיאטרען און מיקראביאלאגען אין לאדז

גרויסע אויסשטעלונג א. ג. „די אויפזיכט איבער׳ן קינד און שול-יוגענד אין לאדז און וואיעוואדזטווע“

קירצליך קומט פאר אין לאדז א גרויסער צוזאמענפאהר פון די בעקאנטסטע דאקטוירים - פעדיאטרען און מיקראביאלאגען פון גאנץ פוילען. אין צוזאמענהאנג דעמיט האט א ספעציעלער געזעלשאפטליכער קאמיטעט בעשלאסען צו ארגאניזירען ביי אונז אין שטאט א גרויסע אויסשטעלונג, געווידמעט דער אויפזיכט איבער׳ן קינד און יוגענד אין לאדז. דער קאמיטעט איז שוין צוגעטרעטען צו דער פארבערייטונגס-ארבייט און די הכנות צו דער דאזיגער געזעלשאפטליכער אימפרעזע זענען אין פולען גאנג.

דער פרעזעס פון דער פינאנץ-אפטיילונג פון קאמיטעט ה׳ דירעקטאר אינזשיניער וולאדזימיערזש עבעראוויטש, האט ערקלערט פאלגענדעס וועגען די אויפגאבען פון דער אויסשטעלונג:

„די וויכטיגסטע אויפגאבע פון דער רעגירונג און פון דער געזעלשאפט איז די אויפזיכט איבער דער ענטוויקלונג פון קינד. ווי אזוי די רעגירונג, קאמונאלע אינסטיטוציעס און די געזעלשאפט בעציהט זיך צו דער ערציהונג פון קינד און דער יוגענד, וועט טאקע אונז ווייזען די גרויסע אויסשטעלונג, וואס וועט קירצליך געעפענט ווערען אין לאקאל פון דער האנדעלס-באנק אויף אלעע-קאשטשושקי 15.

דורך דער געפלאנטער אויסשטעלונג וועלען מיר געוואהר ווערען ווי עס זעהט אויס דאס געביט פון פערזארגונג פאר׳ן קינד און דער יוגענד ביי אונז אין שטאט, מיר וועלען זיך בעקענען מיט דער מעדיצינישער בעהאנדלונג פאר די נויטבעדערפטיגע קינדער, פאר דער ארבייטער-יוגענד א. אז. וו.

אויף דער דאזיגער אויסשטעלונג וועלען אלע אינסטיטוציעס, וואס ארבייטען אויפ׳ן געביט פון פערזארגונג פאר דער יוגענד האבען די געלעגענהייט צו בעקענען די געזעלשאפט מיט זייערע מעשים דורך ספעציעלע קיאסקען, וואו ס׳וועט אין סטאטיסטישע ציפערן געוויזען ווערען זייער ארבייט פאר דער יוגענד און פאר׳ן קינד.

דאס מיניסטעריום פאר סאציאלער שוץ האט זיך שטארק פעראינטערעסירט מיט דער פארבערייטונגס ארבייט צו דער אויסשטעלונג און א געזעלשאפטליכער קאמיטעט מיט׳ן וואיעוואדע האוקע-נאוואק בראש, ארבייט אינטענסיוו, אז די אויסשטעלונג א. ג. „די אויפזיכט איבער׳ן קינד און יוגענד אין לאדז“ זאל אדורכגעהן מיט׳ן געהעריגען ערפאלג.

געוועלבער פון פרוכטען, זארדע-וואסער א. ד. ג.

זאלען פונ׳ם 1 אקטאבער געשלאסען ווערען 9 א זייגער אין אוונט

די אדמיניסטראטיווע מאכט זאל די טעג ארויסגעבען א פעראָרדנונג וועגען דער האנדעלס-צייט אין די געוועלבער אין דער ווינטער צייט.

פונ׳ם 1. אקטאבער אן זאלען די געוועלבער פון פרוכטען, זיסיגקייטען, זאדע-וואסער א. ד. גל. זיין אפען נאר ביז 9 א זייגער אין אוונט נישט ווי ביז איצט, ביז 11. די סטאראסטווע וועט שטרענג קאנטראלירען, אז די געוועלבער פון דער אויבענדערמאנטער קאטעגאריע זאלען צו דער צייט געשלאסען ווערען.

700 סעזאן-ארבייטער געקינדיגט

אינטערווענץ ביים לאדזער וואיעוואדע

(א) דער פעטריקאווער מאגיסטראט האט געקינדיגט די 700 סעזאן ארבייטער, וואס זענען ביז איצט געווען בעשעפטיגט ביים בויען די פילסודסקי גאס און ביים רעגולירען דעם טייך. די ארבייטער זענען אפגעזאגט געווארען צוליב דעם וואס ס׳איז דעם מאגיסטראט אפגעזאגט געווארען די קרעדיטען.

א דעלעגאציע פון די סעזאן ארבייטער וועט די טעג אינטערווענירען ביים לאדזער וואיעוואדע וועגען א צוזאג קרעדיט פון 148 טויזענד זל.

נאר וועגען דעם ארעסט פון וויצע-דירעקטאר

פון דער האנדווערקער-קאמער לוטראשינסקי

(א) דער ארעסט פון וויצע-דירעקטאר פון די האנדווערקער - קאמער אנדזשעי לוטראשינסקי, האט אין די האנדווערקער - קרייזען געמאכט א שטארקען איינדרוק.

מחמת דעם, וואס דער ארעסט האט א צוזאמענהאנג מיט די מיספרויכען, וואס ער האט געמאכט אלס דירעקטאר פון דער פליישער-באנק, איז אויפ׳ן 11-טען ד. ח. צוזאמענגערופען געווארען א ראט-זיצונג פון דער באנק.

היינט וועט אויך פארקומען א בעראטונג פון פליישער-צעך וועגען די מיספרויכען, וואס דער ארעסטירטער האט אויסגעפיהרט אין דעם צעך.

אראפגעשלינגען 12 „קאגוטשיקעס“

און די קאפ-שמערצען האבען אלץ נישט אויפגעהערט...

(א) אויף זשגאוווסקא 47 וואוינט די 69-יעהריגע קרופאווסקא. די זקנה ליידט אויף קאפ-שמערצען. צוליב דעם פלעגט זי נעמען „קאגוטשיקעס“. נעכטען האט זי בעקומען אנ׳אטאק. היות ווי איין „קאגוטשעקעל“ האט נישט געהאלפען, האט זי גענומען נאך איינס און נאך איינס, אזוי לאנג און אזוי ברייט ביז זי האט אראפגעכאפט נישט מעהר, נישט ווענינער ווי גאנצע 12 „קאגוטשקעס“. דער רעזולטאט איז געווען א שרעקליכער, די זקנה האט זיך פערסמ׳ט און פערלוירען דאס בעוואוסטזיין. אין א שווערען צושטאנד איז זי אפגעפיהרט געווארען אין שפיטאל.

פראצעס פון די גנבים,

וועלכע האבען זיך איינגעכאפט און בעגנבעט די וואוינונג פון לעטישען קאנסול

אויף דער בעשולדיגונגס-באנק אין קרייז-געריכט זענען נעכטען געזעסען דריי בעקאנטע אין לאדז גנבים איינברעכער בראניסלאוו סקאבעל, באלעסלאוו גאווראנסקי, גערופען מאפס און מאריאן אנדזשעיטשאק גערופען קעיטער.

דאסמאל זיצען אלע דריי פאר אנ׳איינברוכס-גנבה אין דער וואוינונג פון לעטישען קאנסול יוזעף ווייספעלד (פיעטריקאווער 81).

די דריי חברה לייט האבען זיך אריינבעקומען אין דער פוסטער וואוינונג פון קאנסול און פון דער קאסע ארויסגענומען 57 זלאטעס און 2 לאט און טיש-געשיר פאר א 1200 זל. די גנבים האט מען אבער בעמערקט און באלד געכאפט.

דאס געריכט האט פערמשפט דעם 48-יעהריגען מאריאן אנדזשעיטשאק אויף 5 און א האלב יאהר טורמע, און נאכ׳ן אפקומען די שטראף פערהאלטען אין אנשטאלט פאר רעצידיוויסטען אין קאראנאוו, דעם 43-יעהריגען באלעסלאוו גאווראנסקא אויף 4 יאהר און 27-יעהריגען בראניסלאוו סקאבעל אויף איאהר.

דערהרגעט געווארען ביי דער ארבייט

טראגישער טויט פון אנ׳ארבייטער אויף לעשנא 40

אויף לעשנא 40 איז ביים בויען א פלימפ דערהרגעט געווארען, געטראפען דורך אנ׳אייזערנעם דראנג, דער ארבייטער סטעפאן באראווסקי (מארישינסקא 34).

וועגען דעם טויט פאל ביי דער ארבייט האט דער ארבייטס אינספעקטאר מיטגעטיילט די פראקוראטור, ווייל עס איז פערהאן א חשד, אז דער דראנג איז געווען אין עטליכע ערטער בעשעדיגט, איב דאס וועט זיך ארויסווייזען פאר אמת, וועט די פירמע „בארטשאק און קורסאק“ וועלכע האט געפיהרט די ארבייט אויף לעשנא 40 צוגעצויגען ווערען צו פעראנטווארטליכקייט

פון הונגער

(א) אויף רוג לימאנאווסקי גאס און זגערזשער איז אוועקגעפאלען פון ערשעפונג און הונגער די 25יעהריגע ארבייטסלאזע הימלאזע קאזשימיערא טורטשקיעוויטש. די קראנקע האט מען אפגעפיהרט אין רעזערוו שפיטאל.

Dr. REICHER
פאלודביאווא 28, טעל. 101-93
ספעציאליסט
פאר מענער-שוועכע-בעהאנדלונג
ספעקטועלע בעראטונגען און פסיכא-אנאליזען
נעמט אן פון 8–11 און פון 5–8 אוונט

Dr. med. L. Berman
צעגעלביאנא 15, טעל. 149-07
ספעציאל-ארצט פאר מענער-שוועכע-בעהאנדלונג
און סעקסועלע בעראטונג.
נעמט אן פון 8–11 און פון 4–8 אוונט.
זונטאג פון 9–1 פארמיטאג.
פאר אונבעמיטעלטע—לעטשניצע-פרייזן!

משומדים

ר. איזראעל

סענסאצ. שפאנענדער ראמאן פון היינטיגען יודישען לעבען

113)

מאריאן האט אויסגענוצט די געלעגענהייט און האט געזאגט.

— אויב איהר וועט מיר נישט פריי מאכען דעם וועג, וועל איך אויפהויבען א טומעל און דער גאנצער ענין וועט זיך באלד פערענדיגען.

וויפיל שטארקער דער קריפעל איז געווען איז ער דערביי געווען א שטארקער בעל-פחדן, ער האט געציטערט פאר דעם מאמענט אין וועלכער ער וועט אריינפאלען אין די הענד פון דער פאליציי, דעריבער טאקע האט ער קיינמאל נישט אויסגעפיהרט קיין „געשעפט“ זעלבסטשטענדיג. שטענדיג האט ער צוגענומען א שותף, וועלכען ער האט געשיקט אויף דער פאדערשטער פאזיציע, איצט ווען ער האט געזעהען די ענערגישע שטעלונג פון מאריאנען האט דער קריפעל אנגעהויבען מורא צו בעקומען, אז ס׳קען קומען צו א סקאנדאל און ער האט זיך אפגערוקט אן א זייט. מאריאן האט געמוזט שנעל האנדלען, כדי ער זאל ווידער נישט בלייבען אליין אין דער גאס מיט די צוויי באנדיטען. ווען דער קריפעל האט זיך אפגערוקט אן א זייט האט מאריאן אנגעהויבען צו מאכען שנעלע טריט אין דער ריכטונג, וואו דער אויטא האט זיך איצט אפגעשטעלט פאר׳ן האטעל. מאריאן איז געווען שרעקליך אויפגערעגט, ער האט דערפיהלט, אז דאס איז א דראהענדער מאמענט, אדער ער וועט זיך אפראטעווען איצט אדער נישט.

דער קריפעל מיט דעם „הונד“ האבען זיך אין ערשטען מאמענט נישט אריענטירט, אז מאריאן ענטלויפט פון זיי, באלד האט זיך דער „הונד“ דערוויסט געכאפט און נישט ווארטענדיג אויף קיין בעפעהלען פון קריפעל האט ער אנגעהויבען שנעל נאכצויאגען מאריאנען.

מאריאן האט דאס אינסטינקטיוו דערפיהלט און האט נאך פערשנעלערט זיינע טריט, אזוי אז ער איז שוין באלד געווען נעבען דעם אויטא, דער שטח פון ארט וואו ער איז געשטאנען ביז צום אריינגאנג צום האטעל איז אבער געווען צו ווייט, אז מאריאן זאל בעוויזען צוצוקומען אין דער צייט ווען סאבא מיט אידאן זענען ארויס פון אויטא, זעהענדיג, אז ער וועט דאס נישט בעוויזען צו טון, האט מאריאן אליין נישט וויסענדיג וויאזוי ער טוט — אויסגעשריגען:

— סאבא, סאבא.

סאבא האט זיך אפגעשטעלט.

— ווער קען זי איצט, רופען אין מיטען נאכט, אין דער אפגעלעגענער גאס.

זי האט זיך שנעל אומגעקוקט און דערזעהען מאריאנען, מיט א לויפענדיגען צום ארט, וואו זי איז געשטאנען און נאך איהם עפעס א פרעמדער פערשוין, סאבא האט זיך שנעל אריענטירט, אז ס׳האנדעלט זיך וועגען אנ׳אנפאל און זי האט קודם-כל שנעל ארויסגערופען דעם פארטיער פון האטעל, דער „הונד“ וועלכער איז נאכגעגאנגען מאריאנען און איהם געוואלט דערגרייכען האט זיך אויך שנעל אריענטירט אין דער סיטואציע און האט זיך צוריקגעצויגען צום ארט, וואו ס׳האט אויף איהם געווארט דער קריפעל.

— וואס איז דא געשעהען? האט דער „הונד“ געפרעגט.

— דער רוח זאל עס נעהמען, ארויסגעגליטשט זיך, דער הענט פון די הענד, און איך ווייס אפילו נישט ווי אזוי דאס איז געשעהען, ווער האט איהם אזוי צובונטשעוועט, ער איז דאך געווען ווי א לעמעלע שטומדיג, איך ווייס, דאס האט די דאזיגע מיך אפגעבארט, מיר האט די צוגעזאגט, אז זי וועט נישט דערציילען פאר מאריאנען, אז פעלא איז נישטא אין לאנדאן און איהם האט זי געזאגט, אז ער זאל זיך מיר אקעגענשטעלען און זיך צובונטעווען געגען מיר.

— זאלסט אזוי מיט דיין קאן זיין, צי איך ווייס בכלל וועגען וואס דו רעדסט. שטענדיג קומט אזוי אויס ווען דו לעגסט פאר א געשעפט, דו הויבסט נאך נישט אן צו וויסען וואס דערפון וועט ארויסקומען און דו צעהלסט שוין דאס געלד, וואס פערדרעהסט די מיר דעם קאפ צום טייוועל, מאכסט מיר אפעטיט און שטעלסט נאך איין מיין פערוואן.

— זיי נישט אין כעס, דו „הונד“ אייגער, איך בין דערין גארנישט שולדיג, דו זעהסט דאך אליין, אז איך האב דעם פרייער שוין געהאט אין דער האנד, ווער ס׳האט איהם אפגעטריבען פון דאנען ווייס איך נישט, יעדענפאלס האב איך נאך נישט רעזיגנירט, איך לאז נאך נישט אפ דעם משא ומתן, איצט איז פערפאלען, איצט מוזען מיר געהען פון דאנען, כדי צוריקצוקומען אין ענטשפרעכענדען מאמענט.

מאריאן איז אין דער צייט א דערשראקענער, א בלייכער און א האלב-לעבעדיגער אריין אין האטעל, סאבא איז געשטאנען אין פאדער-הויז און געווארט אויף איהם.

— מאריאן וואס איז דא געשעהען? פאר וועמען ביזט דו ענטלאפען?

מאריאן האט נישט געקענט ענטפערען פאר אויפרעגונג, עס האט געמוזט אביסעל דויערען ביז ער איז געקומען צו זיך, און דאן האט ער געענטפערט.

— איך האב זיך דא געטראפען מיט׳ן קריפעל.

— אזוי? מיט׳ן קריפעל גאר?

— יא, ער האט פערלאנגט פון מיר א גרויסע סומע געלד, וואס איך האב נישט געוואלט געבען, ער האט ארגאניזירט אויף מיר פשוט אנ׳אנפאל אין מיטען גאס, נאר צוליב א צופאל, צוליב׳ן אנקומען פון דיין אויטא, האב איך זיך געראטעוועט מיט ענטלויפען.

— דאס געהט שוין איבער יעדע גרעניץ, אז דעם מוז געמאכט ווערען א סוף, מ׳קען זיך דאך נישט לאזען אזוי טעראריזירען, ס׳שמעקט דאך פשוט מיט סכנות נפשות, דא מוז קומען די אריינמישונג פון דער פאליציי.

— ס׳איז נישט אויף איצט, האט מאריאן געזאגט, אויב ער וועט זיך נאכאמאל זיך בעווייזען, וועל איך דאס טון, און איצט וועל איך דיר מעהר נישט שטערען, איך געה.

— ווי אזוי ריזיקירסט איצט פון דאנען אוועקצוגעהען? ס׳איז דאך מעגליך, אז זיי ווארטען אויף דיר.

— דאס איז דאך מעגליך, אבער וואס תארא עצה האב איך.

— איינס פון די ביידע, אדער דו ווילסט פון דאנען ארויסרופען די פאליציי אדער דו וועסט בלייבען דא נאכט.

— איך וויל שוין בעסער דאס צווייטע, איך וויל נאך נישט האבען צו טון מיט דער פאליציי ביז איך וועל נישט זיין געצוואונגען דערצו.

— טא בלייב דא אויף איבערנאכט, דו זאלסט נישט דארפען געהען אליין ביינאכט, בייטאג איז דאך גאר עפעס אנדערש.

מאריאן איז געבליבען אין א פערלעגענהייט, סאבאס הארציגער טאן האט איהם אינגאנצען ענטוואפענט, ער האט אנגעהויבען צו פיהלען אין זיך די זעלבע ווארימקייט, וועלכע ער האט אמאל געפיהלט בעת ער האט גערעדט מיט סאבאן, אדער בעת ער האט זיך נאר דערנעהנטערט צו איהר, ער האט נישט געוואלט גלויבען זיינע אייגענע אויערען.

— איז דאס מעגליך, אז סאבא זאל אליין היישען איהם בלייבען ביי זיך איבער נאכט? דאס איז דאך פאר איהם געווען אזא אויסערגעווענליך גליק, אז ס׳האט איהם שוין געלוינט די גאנצע אונאנגענעהמליכקייט, וועלכע ער האט געהאט אהער קומענדיג דא, בלויז דער איינציגער מאמענט ווען סאבא האט איהם פארגעלעגט, אז ער זאל דא בלייבען, האט איהם בעצאהלט פאר דעם אלעם וואס ער האט ביז איצט זיך בעקלאגט.

— איך זאל דא בלייבען? האט ער ארויסגעשטאמעלט.

— געוויס, מ׳קען דאך נישט ערלויבען, אז דו זאלסט דיין לעבען ריזיקירען, איך בין זיכער, אז די חברה לייט ווארטען דיך ערגעץ אפ און וועלען זיך מיט דיר אפרעכענען.

(פארטזעצונג קומט)

ווירקזאם מיטעל צו בעקעמפען דעם קריזיס

די בעדייטענדסטע עקאנאמיסטען פון דער וועלט שטעלען פעסט, אז דאס ווירקזאמסטע געווער צו בעקעמפען דעם קריזיס איז צו פערגרעסערן די קאנסומציע. די דירעקציע פון אייניציגען אין אונ־זער שטאט ווארען־הויז „קאנסום“ ביי דער ווידזעווער מאנופאקטור האט בעדייטענד פערקלענערט די פרייזען פון אלע סחורות, כדי אזוי ארום צו ער־מעגליכען אויף אזא אופן אויך די וועניגער בעמיטעל־טע בעפעלקערונג צו מאכען זייערע איינקויפען. הויפטזעכליך איז דער „קאנסום“ פערזעהן מיט א ריזיגען אויסוואהל פון וואל־שטאפען, זיידענוואארען און אויסארבייטונגען פון דער ווידזעווער מאנופאק־טור, וואס מ׳קען בעקומען אין „קאנסום“ צו קאנ־קורענץ־פרייזען. אין אייגענעם אינטערעס דארף יע־דע בעל־הבית׳טע מאכען איהרע איינקויפען נאר אין קאנסום ביי דער ווידזעווער מאנופאקטור.

2 קינדער געפונען דעם טויט
אונטער די רעדער פון א פוהר

(א) פון קאליש זענען אהיים געפאהרען פון מארק צוויי פויערים סטאניסלאוו לאזשניאק און יוזעף קאלאדזשעיטשיק אין דארף ארזין, די פוי־ערים האבען געטריבען די פערד און מיט׳ן גאנ־צען אימפעט זענען די פיהרען אריבערגעפאהרען אויף צוויי שוועסטערלעך, די 3 יעהריגע מאריאנא און 4 יעהריגע אירענא סטאשאק, וועלכע האבען זיך געשפילט אויפ׳ן שאסע, איין קינד האט געפונען דעם טויט אויפ׳ן ארט, דאס צווייטע ראנגעלט זיך מיט׳ן טויט אין שפיטאל.

די פויערים זענען ארעסטירט געווארען.

פערוואונדעט א יודישע פרוי

(א) אויף לימאנאווסקיעגא גאס איז שווער פער־וואונדעט געווארען די פרוי מלכה קויפמאן (לימא־נאווסקיעגא 11). זי האט בעקומען וואונדען אין קאפ און די פלייצעס.

זעלבסטמארד

(א) אויף זאנלאבע 15 האט געפרובט בעגעהן זעלבסטמארד אויסטרינקענדיג זאלץ־זויער די אר־בייטסלאזע 31־יאהריגע מעלאניע יאגלישעק.

אונטערגעווארפן קינדער אין א זאק

אויף די טרעפען פון הויז אויף זאוואדזקא 11, האט מען איבערגעלאזט א קינד א מיידעלע פון א 3 חדשים און א יונגעלע פון א יאהר ביידע איינ־געוויקעלט אין איין זאק.

די קינדער האט מען אפגעשיקט אין ערציהונגס הויז.

בעמערקונג:

צוליב א טעכנישע סיבה זענען אין דער היינ־טיגער טאבעלע אריינגעפאלען א רייה נישט פינקט־ליכע נומערען, וואס זענען שוין נישט מעגליך גע־ווען אויסצובעסערן. פון מארגען וועט די טאבע־לע שוין זיין א פינקטליכע.

ציהונג פון דער מלוכה־לאטעריע
4־טע קלאס — דריטער טאג

10.000 zł. — 7833 125099 138888 — 177081

5000 zł. — 45093 71749 81254 87187 101182 129470 170496 179620

2000 zł. — 9089 27981 54838 59497 86979 89065 95478 109127 120836 139374 147078 153079 160080 177193 184325

1000 zł. — 13089 13165 135599 17680 19170 25017 27269 28778 34905 34056 40930 46371 47455 53349 5 6892 57648 57462 64958 66310 69632 72407 73261 79984 94759 98886 101205 105585 106468 128611 129662 134040 140387 141892 145678 152025 153486 154416 151486 156539 162782 163252 161166 161306 — 171016 174292 182108

STAWKI.

113 239 75 641 89 740 1176 97 249 308 34 50 557 22119 61 249 402 507 621 854 3381 538 47 602 819 913 20 76 80 84 4115 38 49 618 814 926 5018 105 235 373 496 690 707 963 6380 539 66 620 761 844 7122 321 39 447 576 82 8212 403 627 762 96 9168 84 448 711 98 818.

10036 281 312 69 461 531 51 716 42 830 11099 151 620 838 1200 179 330 465 13043 95 231 373 86 532 45 611 866 922 14532 637 15251 304 815 16086 252 374 434 508 749 877 17071 103 203 451 592 660 77 816 82 960 18098 135 459 515 751 835 6 19277 865

20049 200 396 530 92 734 21006 8 145 504 51 704 17 42 810 942 22109 342 9 61 77 224 321 518 52 664 723 820 98 23241 86 440 656 74 711 821 905 24078 170 251 92 302 4 467 722 83 859 946 87 24009 63 172 87 279 360 443 21 61 98 531 43 55 608 89 729 3126080 7 226 394 579 720 60 825 27036 7 31 193 311 59 408 24 609 797 853 901 3 33 97 28027 62 87 167 89 270 85 306 414 662 872 4 548 29018 127 486 545 87 770 805.

30106 89 975 31144 869 926 32393 410 561 608 16 71 925 54 810 961 33043 61 82 80 132 77 384 486 617 71 788 886 920 34010 108 73 86 218 340 2 470 593 628 56 711 67 989 35032 89 155 65 216 22 70 304 7 468 657 711 46 822 85 901 3 36011 18 161 236 554 746 76 694 840 81 980 37016 98 154 68 412 80 516 70 634 841 934 38069 70 106 10 363 402 556 91 642 6 95 751 826 43 994 39035 77 221 591 790 817.

40141 417 708 82 130 61 9 98 951 83 41222 31 358 458 64 620 47 73 715 42041 64 135 204 490 605 702 948 43009 36 362 75 409 616 752 839 932 86 4406 71 143 84 88 237 373 406 522 70 686 831 74 45038 79 183 236 54 442 62 9 78 528 45 76 638 845 46026 111 326 35 443 526 47 633 6 47033 836 47033 48133 234 99 449 509 47 674 814 935 49011 73 105 220 322 429 56 509 29 31 708 801 937.

50010 214 314 33 400 552 61 708 30 74 51034 296 362 435 510 82 3 619 71 80 734 906 52011 475 539 640 819 952 78 84 53059 182 384 842 551 61 914 54010 31 68 158 368 96 492 586 607 85 95 896 941 89 55036 44 106 69 409 34 52 6 92 539 602 87 896 998 56161 89 274 363 616 68 830 57014 139 87 303 470 640 813 77 919 58026 162 542 52 7 87 794 806 55 83 951 59046 96 149 65 211 402 94 666 701 10 878 933 5.

60057 74 354 41575 561 9 661 74 61077 110 89 284 72 7 8 483 553 691 706 902 15 62040 189 218 20 873 4 63065 486 87 948 64039 125 342 741 21 53 67 829 53 78 975 65013 352 42 78 431 568 709 10 972 66120 224 39 407 681 701 15 993 67175 93 201 391 737 87 98 917 31.

68052 251 415 501 660 96 747 831 69 84 935 28 69003 17 100 96 213 524 61 816 36 967 944 72.

70032 83 8 197 295 355 8 505 77 639 951 99 71195 270 1 403 528 613 729 882 956 94 72238 164 87 590 793 879 73068 211 346 78 561 669 788 926 50 4 74064 219 381 410 508 40 815 71 92 76050 110 75 256 377 87 453 73 629 825 30 76 004 123 71 201 45 830 47 501 22 643 812 35 52 6 77021 95 101 38 220 361 697 806 78026 93 126 39 239 58 402 25 535 645 54 6 79124 251 437 56 780 943.

80100 211 331 465 80 503 689 834 950 88 81008 57 418 96 511 920 82037 123 5 69 78 95 309 97 552 830 780 339 91 913 20 [illegible] 87 453 88 862 541 [illegible] 904 15 [illegible] 561 925 49 67 719 34 926 85064 71 5 182 268 388 408 42 558 779 913 86433 546 80 6 656 712 30 93 924 50 87043 110 60 249 53 494 677 711 54 911 931 88108 391 440 94 615 45 857 60 942 89048 144 77 98 344 54 422 9 87 538 88 92 872.

90190 369 93 436 8 548 662 717 45 870 904 91094 150 301 14 477 545 652 844 994.

92030 75 84 118 86 46 81 213 33 47 75 330 551 679 703 93179 311 448 57 536 664 843 50 940 97 94101 30 95 322 864 68 50 931 64 95131 650 96 722 969 96145 204 30 43 434 511 21 66 70 641 717 59 819 31 92133 61 210 393 471 921 98211 314 533 4 47 697 883 99024 51 100 2 4 398 402 507 667 721 45 84.

100016 65 538 876 903 101068 271 468 577 89 668 721 857 102019 23 192 211 612 785 876 909 43 9 103063 500 643 735 67 878 985 7 104074 94 227 373 496 948 79 105043 133 271 470 527 855 106053 322 434 513 56 621 702 33 861 107100 270 354 548 710 108160 322 35 410 541 700 27 109095 166 438 51 594 9 731 8 810 78 950.

1110023 309 31 73 587 619 734 888 111030 43 155 243 434 674 768 844 71 112179 213 313 20 696 719 24 62 819 99 934 84 113051 134 208 91 835 50 85 904 114008 86 123 545 658 841.

115217 409 518 86 736 962 49 116098 160 2 200 96 399 417 78 725 975 117094 390 520 626 713 25 57 905 25 118006 141 208 57 576 633 9 12 705 61 808 68 903 53 119153 214 50 67 73 98 467 524 782 840 96 974.

1120041 99 128 205 369 419 61 574 79 602 780 935 121038 115 28 256 323 80 405 80 522 698 701 866 122176 241 50 74 87 373 6 98 434 43 61 79 534 751 839 902 123053 329 69 419 46 750 856 939 61 124023 57 224 26 40 444 564 901 41 125083 555 662 712 545 70 126116 286 547 756 815 30 73 912 38 956 127013 53 8 311 65 99 527 745 69 939 69 128202 24 402 521 34 45 89 751 970d 129169 390 482 756 910.

130066 97 344 448 76 69 705 83 832 83 958 131013 128 454 8 823 49 73 928 132079 139 28 43 64 239 59 337 504 728 37 854 955 133026 83 383 92 240 582 707 805 916 2 087 134129 89 332 41 424 706 933 135038 68 136 244 319 416 539 805 973 136016 311 93 437 72 647 82 92 775 90 831 956 137080 158 476 561 91 5 97 661 138004 24 370 409 44 506 693 816 37 994 139007 28 161 224 338 76 97 477 550 727 52 831.

140089 166 372 444 513 697 823 958 80 141240 78 307 567 802 924 142041 55 232 489 507 704 800 936 143071 177 235 618 44 739 852 3 64 934 87 144162 306 92 698 912 99 145050 137 216 377 500 588 677 146 166 436 522 9 638 44 700 886 520 8 89 147018 142 263 95 304 416 85 631 42 762 90 48083 357 555 693 726 149023 202 327 509 789.

150114 204 430 671 737 73 872 949 150052 430 527 73 644 80 717 801 73 80 152040 208 24 75 93 311 24 493 858 919 84 153011 12 119 34 362 443 69 544 92 644 58 891 154200 388 447 60 506 70 94 822 37 79 89 155008 42 71 184 397 400 591 31 814 45 156176 1325 537 670 85 92 704 840 57 938 157095 274 97 352 404 517 873 158012 62 400 42 658 89 602 724 47 811 31 33 925 15901 111 66 202 550 85 616 790 855 930 85

160006 127 21 37 245 354 72 414 21 55 763 161071 89 158 250 85 96 433 505 706 823 74 5 942 162124 75 224 339 458 66 559 612 59 861 74 76 9 946 163083 179 345 7 419 42 544 769 90 801 164322 42 88 547 7256 88 940 165028 402 25 512 84 603 720 77 811 62 99 166163 309 59 441 757 63 8 955 60 9516 7033 282 91 410 66 782 817 937 68 168002 14 95 717 372 404 606 810 169035 41 102 230325 61 79 729 75 970

170036 73 258 451 97 520 4 67 6730 965 157079 171 213 63 336 59 80 416 824 172180 410 14 520 619 56 71713 838 981 92 173080 155 437 70 580 607 723 — 174382 93 432 517 18 56 704 816 96 914 57 64 175033 46 110 70 3 240 7 421 53 655 63 84 717 47 90 92 886931 176000 63 311 92 405 585 705 938 177013 60 258 577 178043 110 25 370 425 94 532 45 80 665 720 41 838 179036 66 250 496 530 7 57 620 917 29

180019 198 371 401 89 522 623 900 32 41 181041 109 47 234 886 490 3 606 735 88 858 182054 286 315 74 438 63 513 639 85 882 9 18314 317 41 76 12 776 867 184084 15 6 262 80 2 93 429 524 636 88 865 98

20143 533 934 21407 208 400 600 43 772 849 972 22053 164 87 322 26 52 584 685 826 36 935 23409 509 52 55 901 15 91 24008 12 242 385 472 522 755 812 20 910 25438 556 404 83 797 942 90 26052 330 99 407 504 689 703 22 27031 35 100 519 28035 231 69 337 478 88 810 929 — 29501

30177 221 31708 901 3209 423 246 619 713 912 33696 820 70 941 34211 73 507 979 35015 64 80 124 432 517 604 880 38 36107 595 732 872 37121 619 81 835 38581 797 39163 969

40495 552 805 964 41518 661 4297 645 60 90 719 984 43316 60 345 738 836 77 44036 235 62 359 77 442 524 34 667 867 73 45110 718 905 26 46129 260 7 47047 103 16 604 28 916 48240 314 20 592 743 863 92 996 49029 235 43 47 920

50345 80 97 51548 670 706 43 52641 862 66 74 68 53526 533 834 88 42 948 54424 30 99 55595 506 63 892 980 56130 368 403 808 57087 324 401 730 58069 819 89014 75 549 79 827

60041 71 167 260 71 340 649 916 91273 335 054 34 619 89 62006 335 63 600 777 63392 64020 81 198 207 345 68 583 65037 83 113 38 469 510 666 81 87 729 804 66049 107 259 465 720 6 894 67092 122 295 733 68568 862 951 69030 129 42 783 90 813 80

70170 483 574 71033 91 111 93 233 374 72170 784 872 73066 189 267 71 80 356 456 73 503 653 64 904 744067 326 400 530 709 836 68 90 685 75209 74 702 54 863 76170 312 900 970 77106 80 248 332 478 94 97 652 78174 66 570 78147 66 550 507 607 848 79148 634 65 896 906

80171 875 34 531 708 24 81295 338 462 563 739 912 84 86 82002 58 132 203 425 546 667 83013 361 545 733 913 84094 196 451 760 865 85005 763 820 983 86161 943 93 87178 381 467 581 744 952 88911 17 71 97 795 89076 657 788

90174 597 805 91431 673 767 814 92559 87 729 895 93436 97 534 45 618 720 807 68 963 360 589 724 50 984 95067 318 40 426 569 787 839 863 98362 663 727 87 853 99446 533 622 54 834 918

100077 639 946 84 101826 92 102502 56 64 708 705 998 10383 103460 508 — 105038 138291 323 864 106084 83 107505 80 641 880 907 24 108448 659 80 973 833 109072 143 321 882

110104 14 25 253 411 832 325 111106 506 176 848 112221 78 301 825 90 8 113056 342 418 517 38 93 656 75 903 114018 153 464 589 115033 621 [illegible] 258 45 487 93 99 923 117376 367 811 92 118119 222 95 708 918 119038 151 481 537 343 709

120139 48 287 597 603 886 121293 353 448 663 795 921 122118 638 76 713 52 868 968 1200045 78 349 557 72 415 48 966 125478 126138 228 56 80 84 325 657 74 75 774 855 127050 4 145 59 289 476 986 128151 499 711 39 805 12912 204 930

130180 340 668 131031 63 108 82 777 69 551 132124 93 267 81 400 857 653 746 82 349 6665 990 134140 81 836 135039 80 99 860 136121 520 586 952 137177 716 25 138465 632 802 85 933 138111 30 66 228 545 669 781 86 867 83 910

140297 400 574 141495 747 842 142178 300 531 83 954 143059 252 144111 248 360 415 663 721 89 887 91 145048 174 3343573 778 883 146252 683 846 56 147015 271 381 546 77 1[illegible] 389 905 437 566 694 710 149131 692 58 258 718 801

150203 53 551 613 27 994 151232 309 74 693 704 152026 743 60 8848 153124 233 526 623 35 722 154237 65 704 155015 68 149 962 156049 54 166 85 90 360 91 652 157279 320 417 555 704 41 897 — 158023 428 15808 618 54884

160057 101 265 573 667 96 840 45 915 23 53 169126 208 356 414 597 714 162109 571 671 98 163293 978 164063 468 832 165105 312 766 166189 274 517 789 167147 345 97 756 899 969 168105 531 654 64 84 92 169025 352 91 544 832

170260 398 163 69 578 693 935 174755 17533 5 644 58 715 965 87 176340 718 177222 446 969 916 63 178025 130 243 777 918 179 404 11 503 59 680 734 920

180007 328 660 62 181002 369 544 688 985 182032 792 274 645 184264 400 528 690 998

54920 6 1979 70945 77824 90043 96652 98441 115300 121533 136877 145719

1000 zł. — 5697 7121 9026 15951 23252 23604 29553 30304 30542 34347 37763 37550 40741 40051 42056 42650 48691 55957 60756 61218 62643 60867 66071 67283 80140 86818 92234 96663 103459 113560 115690 128218 130327 133077 144902 146712 160735

Po 200 zł.

01 602 6 847 959 10003 19 045 32 93 586 2 215 3 83 586 3053 304 738 4416 26 611 58 5388 681 681 650021 602 50 849 7804 25.

10106 61 207 516 83 619 847 11158 336 39 91 775 12639 787 863 965 68 133349 482 14 322 843 984 15346 441 601 880 17507 789 18598 850 19346 476 569 93 898 956.

20057 62 107 69 598 935 77 21312 79 891 918 88 22002 35 395 514 752 63 23083 226 81 710 283 24047 87 354 90 880 25271 356 413 504 744 26145 241 501 630 82 972 27237 72 74 516 22 25 644 60 847 89 28109 431 54 538 608 57 712 804 29112 88402 548 670 736 855 58 920.

30034 289 813 21527 53 675 741 937 32014 73 317 63 576 818 949 33084 229 50 307 525 37 869 914 30 75 34254 500 94 612 746 868 82 350 96129 358 76 507 709 72 36029 32 46 675 805 37113 231 82 6644 91 38018 94 427 987 39770 812 39.

40012 260 372 94 568 862 41077 821 29 804 42056 87 481 570 43229 57 965 44145 596 855 936 67 75 45 269 302 564 46025 139 536 772 854 98 47193 470 712 66 75 879 927 48056 520 50 88 695 747 801 973 49014 387 461.

50211 540 51165 737 52111 21 611 31 750 921 53 420 563 67 841 54249 502 813 926 55274 552 621 88 70545 876 938 62 56 199 749 63 853 5723 61 346 441 774 5808888 142 382 436 724 933 59098 245 311 571 843 56 69.

60135 512 60 650 71 703 76 61078 147 75 298 366 79 405 6778 795 958 75 662010 120 686 857 63144 718 978 64121 285 522 604 18 787 866 904 94 65016 164 264 300 840 960 66 639 730 915 67091 310 407 16 731 827 85 68269 420 597 650 817 69133 265 583 835 58 928.

70382 499 568 694 764 923 71099 135 82 552 830 72012 125 231 476 662 733 86 460 73030 538 741 74331 91 93 514 33 79 647 75023 202 8 676 894 76050 190 477 901 77067 229 33 50 350 612 38 53 782 78072 141 240 462 790 79135 524 608 87 933.

80041 149 322 693 703 832 81625 246 585 604 992 82263 81 420 809 83180 247 570 967 77 84015 129 685 711 85127 338 917 86101 44 409 36 79 523 75 643 87283 421 42 559 911 88162 206 26 363 73 83 400 701 4 849 64.

90118 282 425 596 735 91066 126 59 322 45 505 883 92200 701 38 93078 112 352 582 824 74 94 003 37 196 228 86 99 313 69 747 809 990 95097 118 77 242 482 636 41 820 912 49 96

96137 41368 613 160 838 97031 53 271 770 98994 283 322 617 836 99050 346 595 937 97

100572 644 937 052 291 776 858 87 102062 83 632 747 103095 125 389 465 544 61 79 665 104090 426 673 700 105077 122 432 781 918 90 106014 101 54 254 718 834 107186 693 108271 466 879 109371 109 48 110132 30 418 91 111519 20 747 841 12076 376 519 661 806 113101 57 81 401 647 751 83 153207 429 549 630 767 817 61 154314 69 538 39 646 736 81 903 155062 83 181 92 429 514 719 862 156026 130 42 270 430 826. 157680 182 143 1 9014 70 15240 331 647.

160359 472 161196 262 350 500 35 681 98 162343 44 756 945 163042 176 203 56 557 633 58 719 79 942 16333 792 165907 21 251 629 16689 253 656 67 830 80 992 167058 83 249 348 168160 352 71 431 96 680 169149 614 777 980.

1741 177 244 499 511 171369 495 63 86 950 72286 492 711 961 173 049 75 491 174613 945 54 175006 174 392 4664 566 77 676 176006 207 520 603 755 177496 581 716 32 93 976 178154 850 179053 142 52 506 651 750 68 922 52.

180056 224 308 500 621 896 181153 281 262 78 79 576 684 784 182101 219 597 722 87 813 18311 4 38 319 35 545 703 89 860 184 272 595. 461 893 901 114033 84 501 115068 474 677 116281 403 621 83 747 63 841 80 117160 244 62 421 795 868 917 148100 174 542 600 791 863 80 915 48 191039 145 230 626 847.

120202 25 453 683 882 121200 36 122305 790 35 819 123271 81 124013 478 663 94 125026 76 56 709 41 817 61 888 126197 204 422 585 822 43 127254 318 405 66 523 128034 89 219 129130 310 440 450 535 42 79 709 99.

130189 2777 311 535 82 691 835 62 133032 273 416 569 814 132350 456 73 622 901 133064 122 297 500 61020 734 971 134280 434 798 135087 144 277 86 373 461 534 136032 79 86 379 486 626 55 74 847 84 98 12 137044 423 [illegible] 94 511 974 138051 648 748 59 336 68 [illegible] 300 799.

[illegible] 424 502 791 821 947 [illegible] 330 87 87 821 938 142133 443 588 680 835 61 96 143685 598 687 144 141 69 779 833 145109 24 470 82 556 667 874 146015 346 670 794 841 97 828 147215 425 83 778 148300 678 760 149104 434 626 61 793 830.

1549 379 490 890 [illegible] 63 791 847 152206

CIĄGNIENIE DRUGIE
Po 200 złotych.

152 437 723 807 1606 329 2045 155 742 862 938 3187 214 340 79 4153 489 5294 358 705 6137 207 359 7414 267 477 605 37 8257 748 813 39 924 27 9148 486 970.

10182 584 613 787 844 11089 136 276 541 12501 13098 419 524 601 14566 678 995 15035 385 5298 391 50 17256 68 491 609 89 713 808 21 18295 368 529 700 — 19022 602 852 958

II-gie CIĄGNIENIE

10.000 zł. — 148256 184610

5 tys zł.. 87770 128036 179801

2 tys. — 3990 16482 33520 39784 —

ספארט

אינטערנאציאנאלער פוסבאל־מעטש פוילען — לעטלאנד

אַלזאָ שוין דעם קומענדען זונטאג, וועט די לאָדזער ספאָרט - וועלט האָבען אין איהר שטאט די פוילישע פוסבאַל־רעפרעזענטאנץ אין דעם צווישען מלוכה׳שען מעטש מיט לעטלאַנד. פאר דעם לאָדזער ספאָרט־פובליקום איז עס א זעלטען געשעהעניש, ווייל עס איז שוין אַריבער 11 יאהר ווי אין לאָדז איז נישט פאָרגעקומען קיין אינטער־נאציאָנאַלע פערמעסטונגען.

מיט לעטלאַנד טרעפט זיך די פוילישע רעפרע־זענטאנץ שוין נישט דאָס ערשטע מאָל, אַלעמאָל האָבען די פוילישע פוסבאליסטען אַרויסגעוויזען די איבערמאַכט איבער די לעטלענדער. אין לעצטען יאָהר, האָבען זיי דערגרייכט עטליכע ווערטפולע נצחונות און בכלל פערבעסערט זייערע פוסבאל קענטנישען. לעטלאַנד מאַכט גרויסע צוגרייטונגען בכדי זיך צו רעוואנזשירען פאר זייערע ביז איצ־טיגע מיסערפאָלגען. צי עס וועט זיי געלונגען איז פערשטעהט זיך אַ גרויסער פראגע־צייכען.

די אָרגאניזאציע פון דאָזיגען מעטש געפינט זיך אין די הענד פון לאָדזער פוסבאַל־פערבאַנד, וועלכער מאכט גרויסע בעמיהונגען אַז די אימפרע־זע, זאל אויספאַלען ווי אמבעסטען, ווייל פון איהר איז אָבהענגיג צי עס וועט אונזער שטאט אויך אויף להבא אָנפערטרויט ווערען אינטערנאציאנאַלע פער־מעסטיגונגען.

דאָס לאָדזער ספאָרט־פובליקום וועט אָהן שום ספק אין דעם פאל אויסהאַלטען דעם עקזאַמען.

מעלדונג

אלגעמיינער פראפ. לאנדעס־פעראיין פון בעקליידונגס־ארבײ־טער אין פוילען, אפטיילונג III אין לאדז, קילינסקיעגא 4

אכטונג נאדעל־ארבייטער!

דערמיט מעלדעו מיר, אז אונזער פעראיין געפינט זיך אין נייעם לאקאל אויף קילינסקיעגא 4 (רעכטע אפיצינע 1־טער שטאק). ארבייטסלאזע, אלע נאדעל־ארבעטער, וועלכע האבען נישט קיין פאסטענס דארפען אין אייגענעם אינטערעס זיך רעגיסטרירען אין פאראיין. דער פעראיין איז טע־טיג יעדען טאג פון 10 ביז 1 און פון 7 ביז 10 אווענד. שבת פון 10 ביז 2 נ. מ.

פאר דער פערוואלטונג
סעקרעטאר א. לאווענדע.

פון „אַראַראַט"

דער גרויסער ערפאלג פון „אַ גדולה אויף דער באָבע"

דאָס פראָגראַם א. נ. „אַ גדולה אויף דער באָבע" ווערט געשפילט דורך די אַראַראַטניקעס אין „ראָז־מאַיטאָשטשו" טעאטער מיט א זעהר גרויסען ער־פאָלג, און אונטער סאלווען פון געלעכטער.

דאָס איז דער פריילִיכסטער, הומאָרפולסטער פראָגראַם פון „אַראַראַט".

היינט ווערט געשפילט איין מאָל — 9.15 אין אָווענד.

אעראפּלאַנען פליהען —

א גדולה אויף די קעשענע־גנבים

(א) א עסקאדרע אעראָפּלאנען וואָס איז אדורכ־געפלויגען איבער דער שטאָט האָט אויף רוג זשגאָוו־סקא און נאָוואָמיעיסקא צוגעצויגען די אויפמערק־זאמקייט פון א גרופּע אדורכגעהער, אין דער צייט ווען די לעצטע האָבען געקוקט אין הימעל אריין האָ־בען א פאָר קעשענע גנבים גענומען קוקען זיי אין די טאשען אריין. ביי מיעטשיסלאוו גאזשקעוויטש (גאָוואַ־זאַרזשעווסקא 11) האָט מען ארויסגעצויגען א גאָלדענע זייגער און א פּאָרטמאָנע מיט 200 זל. און דאָקומענטען ביי מאָטעל גרינשטיין. דער לעצטער האָט אָבער בעצייטענס אָפגעריסען די אויגען פון הי־מעל און בעמערקט ווי מען בעראַבּעט איהם. ער האָט דעם גנב געכאַפּט ביי דער האנד. עס האָט זיך ארויסגעוויזען אז דאָס איז דער 28 יעהריגער פראָ־פעסיאָנעלער גנב יאקוב הערשבערג, אָהן א שטענ־דיגען וואוין אָרט.

Dr. med.
B. Robinzon
אינערליכע קראַנקהייטען
פיעטריקאווער 10, טעל. 131-86
נעהמט אָן פון 5—7 אָווענד.

Dr.
Wołkowyski
האָט זיך איבערגעצויגען אויף
ציגעל־גאַס 11, טעל. 238-02
נעמהט אָן אין הויט־ און ווענערישע קראַנקהייטען, מענער־שוועכע
פון 8—11 בייטאָג און פון 4—9 אָוונד

„JERZY MILL" Łódź, Piotrkowska 73 poleca wieczne pióra
Repr. wiecznych piór Dr. JUNGH'a na Rzp. Polską i w. m. Gdańsk.

קלאַנג־קינא
CAPITOL
זאַוואַדזקאַ 16

היינט און פאלגענדע טעג! מיליאָנען האָבען דאָס געלעזען מיליאָנען האָבען דעם פילם געזעהן
גראף מאנטע כריסטא
מאָנומענטאַלער פילם לויט׳ן אונשטערבליכען ווערק פון אלעקסאנדער דיומא. רעזשי: Rowland V. Lee אין די הויפט־ראָלען: ELISA LANDRI ROBERT DONATT
אויסערן פראָגראַם: די בעקאַנטע פילם־צוגאָבע. אָנהייב פון די סעאַנסען 4.30. שבת און זונטאָג 12.30 בייטאָג.

קליינע אַנאָנסען
1 זלאָטי
אנאָנס ביז 15 ווערטער

פרייע פאסטענס

ס׳ווערט געזוכט פון זאָפאַרט אַ־ איבערלאַק־נייהער צו טריקאָ. לימאַנאָוו־סקיעגאָ 37, וו. 26. 10386

אַ מיידעל צו נייהען אויף אַ מאַשין און אַ האַנד־נייהערין ווערט געברויכט פּיעטריקאָווער 115, וו. 7.

פערשידענעס

אַ פּיזישער יונגערמאַן זוכט בעש־עפטיגונג ביי וואָס עס זאָל נאָר נישט זיין. אָפערטען אין אַדמ. פון דער צייטונג אונטער „250" 10384

פאַריגע וואָך האָב איך פערלוירען אַ געביס ציינער אויף דער פּילסודסקיעגאָ גאַס. דער עהרליכער פינדער ווערט געבעטען אָבצוגעבען געגען בעלוינונג צו יאַסקאָוויטש, פּילסודסקיעגאָ 46.

Hebrajskiego udzielam. — Ceny bardzo przystępne. B. Baran, Południowa 20, m. 36, u p. Frydmana.

נויטיג 12 6־ער מאַשינען צו שטריקען אויף לוין־אַרבייט. פּיעטרי־קאָווער 17, וואוינונג 25.

צו די ה"ה גנבים! נעכטען פאָה־רענדיג אויף אַ פוהר אויף וואָלבאָרסקאַ גאַס, האָט מען מיר אַראָפּגעצויגען אַ וואַליזקע מיט ביכער און שריפטען, וועלכע האָבען פאַר קיינעם קיין שום ווערט נישט. איך בעט אָבצוגעבען געגען בעלוינונג צו מוקס, פּילנאַצקאַ 22 פון 9.30 ביז 10.30 אוו. דיסקרעציע געזיכערט.

שרייבען שעהן און שנעל לערענט אויס דער בעוואוסטער קאַליגראַף ל. בערמאַן אין 15 טעג. אויך ווערט אויס־געלערנט דעם בעסטען יודישען בריף אין 15 טעג, אפילו דעם, וואָס קען גאָרנישט. די עלטער שפּילט דערביי קיין ראָלע נישט. די פרייזען זענען צוגענגליכע. — אַלעע 1. מאַי 4, ביי ליפשיץ.

לעטשניצע
פאַר ווענערישע־קראַנקע מענער־שוועכע און הויט־קראַנקהייטען
פון דאָקטוירים־ספּעציאַליסטען
פּיעטריקאָווער 45
טעטיג פון 9 פריה ביז 9 אָווענד.
פרויען און קינדער נעמט אָן אַ פרוי דאָקטאָר
אַ בעראַטונג 3 זל.

ד״ר
ס. קאַנטאָר
ספּעצ. פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען (מענער־שוועכע)
פּיעטריקאָווער 90, טעל. 129-45.
נעמט אָן פון 8—2 נ״מ און פון 6—9 אָוו.

Dr. med.
Sadokierski
כירורג פון ציינער און יאַסלעס
Piotrkowska 164
Tel. 114-20.
צוריקגעקעהרט

ד״ר העלער
ספּעצ. פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען און מענער־שוועכע
טראַאוגוטאַ 8, טעל. 79-89
נעמט אָן פון 8—11 און פון 4—8 אָוונט
זונטאָג פון 10—2 מיטאָג.
פאַר פרויען אַ ספּעציעלער וואַרטע־זאַל.
אונבעמיטעלטע — לעטשניצע־פּרייז

Dr. M LEWENFISZ
rentgenolog
POWRóCIŁ
Prześwietlenia i zdjęcia rentgenowskie
Naświetlania rentgenem powierzchowne i głębokie DJATERMJA.
Piotrkowska 181, tel. 222-50

Dr. med.
Z. DATYNER
אוראָלאָג
ספּעצ. פאַר נירען, בלאָז און אורין־קראַנק.
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95
נעמט אָן פון 9—11 און פון 6—8 אָוונט

Dr. med. M. TAUBENHAUS
ספּעציאַליסט
פאַר אַקושעריע און פרויען־קראַנקהייטען
פּערהייטונג געגען שוואַנגערשאַפט
זגערזשער 11, טעל. 246-09
נעמט אָן פון 4—8 אָוונד.

Laboratorjum analiz lekarskich
„SANITAS"
Wólczańska 41, tel. 232-94
פיהרט אויס אַלע אַרט אַנאַליזען פון בלוט אורין, פלעגמע א. אַ.
אויפן טעלעפאָנישען פערלאַנג שיקען מיר נאָך מאַטעריאַל און שיקען אָפּ די אַנאַליזען אַהיים

Dr. med.
G. GERSZTAJN
ספּעציאַליסט פאַר אויגען־קראַנקהייטען
צוריקגעקעהרט
Traugutta 12, tel. 175-10
נעמט אָן פון 11 ביז 2 און פון 5 ביז 8.30

צאָהן־ארצט
L. GECEWOWA
3 Legjonów 3
נעהמט אָן פון 11 ביז 1 בייטאָג און פון 3 ביז 8 אָווענד.

DR. MED.
Szymon Grynberg
פּילסודסקיעגאָ 55, טעל. 168-58
(אָרדינירט זומער אין ווישניאָוואַ־גוראַ)
צוריקגעקעהרט
נעמט אָן פון 3 ביז 5 נאָכמיטאָג.

LEKARZ DENTYSTA
St. GELBERG
צוריקגעקעהרט
זאַוואַדזקאַ 14, טעל. 108-33
נעמט אָן פון 10—2 און פון 4—7 אָווענט

Dr. med. M. Maślanka
choroby nerwowe i psychiczne
Sienkiewicza 31 tel. 147-72
POWROCIŁ.

Dr. med.
H. KRAUSKOPF
אַקושעריע און פרויען־קראַנקהייטען
צוריקגעקעהרט
זגערזשער 15 טעל. 113-47
נעמטאָן פון 4 ביז 7 נאָכמיטאָג.

צאָהן־ארצט
מ. רעזניק
נאַרוטאַוויטשאַ 2, טעל. 223-83
נעמט אָ׳ פון 12—2 און פון 4—7.

Przetarg.

Zarząd Mieiski w Łodzi ogłasza publiczny przetarg na budowę studni na posesji miejskiej przy Pl. Wolności 14.

O roboty mogą się ubiegać firmy koncesjonowane i zarejestrowane.

Oferty pisemne na oryginalnych ślepych kosztorysach całkowicie wypełnione należy składać w Wydziale Budownictwa Zarządu Miejskiego w Łodzi, Plac Wolności 14. pokój 44, do dnia 23 września 1935 roku włącznie do godz. 10.30 w kopertach podwójnych, zalakowanych pieczęcią firmy, każda z napisem: „Oferta do przatargu na budowę studni na posesji miejskiej przy Placu Wolności Nr. 14, mającego się odbyć w dniu 23 września 1935 roku", z podaniem nazwy iirmy wraz z adresem. Wewnętrzna koperta winna zawierać wypełniony kosztorys-ofertę, zewnętrzna zaś, prócz wspomnianej oferty, także dowód złożenia wadjum do depozytu Głównej Kasy Miejskiej w wysokości 300 zł. w gotówce oraz podpisaną deklarację i warunki przetargu.

Otwarcie ofert nastąpi w dniu 23 września 1935 roku o godz. 11-ej w gabinecie Naczelnika Wydziału Budownictwa.

Oferty nieodpowiadające warunkom przetargu lub złożone po terminie nie będą rozpatrywane:

Warunki przetargu i załącznik (ślepy kosztorys z warunkami technicznemi i projekt umowy) można otrzymać codziennie od dnia ogłoszenia w godz. od 8 do 10-ej w Wydziale Budownictwa Zarządu Miejskiego w Łodzi, pokój Nr. 25, za opłatą 3 zł.

Łódź, dnia 9 września 1935 roku.

Zarząd Miejski w Łodzi.

וויכטיג פאר דאמען
נאָר 2 זל. ווערען פאר איבערגע־מאַכט די עלטעסטע היטען אויף גאַנץ נייע ווי אויף נייע היטען צו
3.50
Modystka „TOLA"
23 Zawadzka 23

OGŁOSZENIE.

Zarząd Miejski w Łodzi ogłasza przetarg publiczny na wykonanie i dostawę 6.000.000 sztuk biletów widowiskowych.

Ogólne warunki przetargu są do przejrzenia w biurze Wydziału Gospodarczego, ul. Zawadzka Nr. 11, front III piętro, pokój Nr. 50, gdzie można zasięgnąć bliższych informacyj. —

Oferty należy składać tamże do dnia 24 września 1935 roku, godziny 10-tej, w którym to czasie odbędzie się przetarg przy współudziale oferentów.

Łódź, dnia 9. IX 1935 r.

Zarząd Miejski.

Dr. med. Niewiażski
ספּעציאַליסט פאַר טריפּער, סיפיליס און הויט־קראַנקהייטען, בעהאַנדלונג פון מענער־שוועכע
אַבדזשעיאַ 5, טעל. 159-40
פראַגמ. 1־טער שטאָק.
נעהמט אָן פון 8—11 און פון 5—9 אָוו.
זונטאָג און יום־טוב פון 9—1 פאַרמיטאָג.
בעזונדערער וואַרטע־זאַל פאַר פרויען.

לעטשניצע
פאַר ווענעריש קראַנקע
פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
לאָדז, זאַוואַדזקאַ 1
טעל. 122-73
טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אָווענד.
ווענעריש־קראַנקע, מענערשוועכע און הויט־קראַנקהייטען
אַנאַליזען פון בלוט און אורין
די פערהיטונגס־מיטלען
איז טעטיג א גאַנצען מעת לעת
פאַר פרויען אַ ספּעציעלער וואַרטע־זאַל
אַ בעראַטונג 3 זל.

לעטשניצע
פון דאָקטוירים־ספּעציאַליסטען
זגערזשער 17
טעל. 116-33
רענטגען־קאַבינעט
ווענעראָלאָגישעס אַמבולאַטאָריום
פון 9 פריה ביז 8 אַ זייגער אָוונט.
וויזיט 3 זל.

DR.
J. Szreiber
כירורג
צוריקגעקעהרט
נאַרוטאַוויטשאַ 9, טעל. 122-95.
נעהמט אָן פון 1—2 און פון 6—8 אָווענד.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i P. Wajntraub
Czcionkami i druk rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman

וויסענשאפט אין ראטען-פערבאנד
אויף פערשידענע געביטען פון לעבען

אונטער'ן קעפל „די וויסענשאפט אין ראטען־פערבאנד און ביי אונז" ברענגט „וויאדאמאשטשי ליטעראצקע" אינטערוויואען מיט 5 בעריהמטע פארשטעהער פון דער פוילישער וויסענשאפט, וואס האבען בעזוכט ראטען־פערבאנד.

פראפ. שוויענטאסלאווסקי

געהילף־פארזיצער פון דער פוילישער וויסענשאפטליכער אקאדעמיע, האט צוו. אנד. געזאגט:

אין ראטען־פערבאנד האט מען אהן שום ספק א סך דערגרייכט אויפ'ן געביט פון פלאנצען און אינדוסטריעלער איבערארבייטונג פון טאבאק. די וויסענשאפטליכע פארשונגען אויף דעם געביט שטעהען אויף א הויכען ניווא. מ'האט מיך אויך אינפארמירט וועגען בעדייטענדע ערפאלגען אויפ'ן געביט פון פלאנצען און הויבען די קוואליטעט פון באוועל. דאס איז אויך נוגע טיי. דא איז אויך אזוי פיל אויפגעטון געווארען, אז אינגיכען וועט שוין פסרר נישט דארפען קויפען קיין טיי אין אויסלאנד.

לודוויק אניגשטיין

דאצענט פון פאראזיטאלאגיע אין ווארשעווער אוניווערזיטעט, האט דערצעהלט, אז ער איז געפאהרען קיין ראטען־פערבאנד אלס איינער פון די עקספערטען פון דער סעקציע פון היגיענע ביי דער פעלקער־ליגע אויפ'ן געביט פון מאלאריאלאגיע. די רייזע איז פארגעקומען לויט דער איניציאטיוו פון ראטען־פערבאנד און געהאט דעם צוועק געמיינזאם צו בעארבייטען די סאניטארע אקציע אויף דער טעריטאריע פון ראטען־פערבאנד. קודם כל איז געגאנגען אין בעקעמפען די מאלארישע קאמיסיע פון דער פעלקער־ליגע מיט די סינטעטישע כעמישע פרעפאראטען, וואס עס האט פראדוצירט דער סאוויעטישער אינסטיטוט פון פארמאצעוטישער כעמיע. מיט'ן דאזיגען נייעם מיטעל; וואס האט געדארפט פערבייטען כינין (וואס ווערט אימפארטירט פון אויסלאנד), האבען די אנשטאלטען פון קאמיסאריאט פאר פאלקס־געזונד געהיילט מיט ערפאלג 200 טויזענד מאן. אין ראטען־פערבאנד זענען פערנאטירט געווארען פינף מיליאן פאלען פון מאלאריע (אין משך פון וועלכער צייט האט ל. אניגשטיין נישט געזאגט). און דער נאכפרעג אויף אזעלכע היילמיטלען איז דעריבער א ריזיגער.

דער שוואונג פון די וויסענשאפטליכע שטודיען אויפ'ן געביט פון ראטען־פערבאנד — האט דאצענט אניגשטיין ווייטער געזאגט, — איז לויט אונזערע בעגריפען אנ'אויסערגעוועהנליכער און לאזט איבער דעם איינדרוק פון א קאכיגער ארבייט, וואס הערט נישט אויף אפילו ביינאכט. נאך איינעם פון די באנקעטען האט אונז א בעקאנטער פראפעסאר פון ביאלאגיע פארבעטען, אז מיר זאלען תיכף (2 ביינאכטס!) פאהרען אין אנשטאלט. דער דאזיגער פארשלאג האט נאטירליך, ארויסגערופען ביי אונז א שטוינונג. די דאזיגע שטוינונג האט זיך נאך מעהר פערטיפט, ווען מיר האבען זיך איבערצייגט, אז אין אנשטאלט — וואס איז געווען אנ'אינסטיטוט פון ביאלאגיע — האט די ארבייט געקאכט, פונקט ווי בייטאג.

דער דאזיגער שוואונג איז אהן ספק מעגליך דערפאר, ווייל די מלוכה בעשטימט קאלאסאלע פאנדען אויף וויסענשאפטליכע צוועקען, און אויך צוליב דעם, וואס די וויסענשאפטלער זענען איצט אין יעדער הינזיכט פריווילעגירט.

פראפ. פילארי לאקס

האט צוו. אנד. געזאגט:

ס'איז צו שטוינען פון דער ריזיגער צאהל יונגע וויסענשאפטלער, וואס בילדען פשוט א וויסענשאפטליכע ארמעע. זייער וויסענשאפטליכער ניווא איז אהן צווייפעל א הויכער. אין מערב־אייראפע מאכט מען ערפינדונגען שיער נישט אין די הפסקות צווישען ספארט־שפיל און פרישטיג... די פרעהליכע שעפערישקייט דרינגט דארט ארויס פון בעקוועמען לעבען, פון רוהיגער פילאזאפישער בעציהונג צום לעבען, פון דער איבערצייגונג און רעלאטיווען ווערט פון אלע דערגרייכונגען. אין ראטען־פערבאנד שפירט זיך עפעס אנדערש: מענשען ארבייטען שווער, אהן אפרוה. דער עקוויוואלענט פון אפרוה, פון נערוען־ענטשפאנונג, איז דא דער ספעציפיש רוסישער ענטוזיאזם, וואס איז בעשטראהלט מיט גרויסען גלויבען אין אבסאלוטען ווערט פון דער וויסענשאפט. אפט בעזוכענדיג די אינסטיטוטען, פלעגען מיר טרעפען מענשען מיט אנ'אומוואהרשיינליך יונגען אויסזעהען. איין מאל, בעגייסטערט פון א געוויסער בעמערקונג, האבען מיר זיך נישט געקענט איינהאלטען נ'שט צו פרעגען אזא וויסענשאפטליכען ארבייטער ווי אלט ער איז. מיר האבען בעקומען אנ'עמאציאנירענדיגען ענטפער: 20 יאהר.

טשעקאווע זאכען האט אויך דערצעהלט

ב. נאוואקאווסקי

אנפיהרער פון דער אפטיילונג פאר ארבייטס־היגיענע אין דער מלוכה'שער היגיענע־שול אין ווארשא.

דער גיגאנטישער סאוויעטישער עקספערימענט — האט ער געזאגט — וואס האט מעכטיג אויפגטרייסעלט דאס לעבען פון אמאליגען רוסלאנד, און עס ביז'ן גרונד איבערגעאנדערשט, האט אויך אויף דעם פעלד פון וויסענשאפט געעפענט א גאנצע ספערע פון פראבלעמען. פעראינטערעסירונגען און נייע ערשיינונגען. איינע פון זיי איז דאס פראבלעם פון ארבייטס־היגיענע.

דארט עקזיסטירט א צווייאיגע נעץ פון ספעציעלע אינסטיטוטען צו פארשען ארבייטס־היגיענע. די ערשטע פאלט ארונטער דער צענטראלע פון די פראפ. פעראיינען, וואס ענטשפרעכט אין אונזערע בעדינגונגען דעם ארבייטס־מיניסטעריום. זי בעשעפטיגט 14 וויסענשאפטליכע אינסטיטוטען, וואס זענען געווידמעט דער פראגע פון היגיענע און ארבייטס־היגיענע. איבער 500 פארשונג־לאבאראטאריעס מיט א פערסאנאל פון 2—3 פערזאן.

דער מאסקווער אינסטיטוט האט פון אנהויב בעשעפטיגט טויזענד מאן, איצט 200 וויסענשאפטליכע ארבייטער, צוזאמען מיט אנדערע — 350. דער לענינגראדער אינסטיטוט בעשעפטיגט ווענגער, בלויז (!) 150.

די דאזיגע אינסטיטוטען שטיצען זיך אויף זעהר אנ'אינטערעסאנטער קאנצעפציע — קאנצענטרירען א[illegible] ספעציאליסטען פון געביט פון ארבייטס־היגיענע. עס ארבייטען דארט פיזיאלאגען, פסיכאלאגען, פיזיקער, כעמיקער, טאקסיקאלאגען (גיפט - ספעציאליסטען), זיכערקייט - אינזשעניערן, ספעציאליסטען פון ווענטילאציע, ספעציאליסטען פון בעלייכטונג, חוץ דעם עקאנאמיסטען און סטאטיסטיקער.

די ארבייטס - מעטאדע פון די דאזיגע אינסטיטוטען בעשטעהט אין דעם, וואס מ'שיקט ארויס פליה־בריגאדעס וועלכע ארבייטען און פיהרען אדורך פארשונגען אויפ'ן ארט, אין די ארבייטס־ווארשטאטען, פערטיפענדיג זיך אין די לאבאראטאריעס, וואס איז אומגעהויער וויכטיג, ווייל דאס איז א דעטאל־ארבייט. קיין אלגעמיינע פרינציפען ווערען דא גארנישט העלפען. די פארשונגען און פערהיטונגס־מיטלען מוזען זיין צוגעפאסט צו די בעזונדערע צווייגען פון דער אינדוסטריע און אפילו צו בעזונדערע פאבריקען.

די צווייטע נעץ, וואס פאלט ארונטער דעם אינסטיטוט פאר פאלקס־געזונד, האט פאר א פראטאטיפ דעם אינסטיטוט פאר פראפעסיאנעלע קראנקהייטען א"נ פון אבוך. ס'געהערען צו איהר איבער א צענדליגג אינסטיטוטען.

אזא אנשטאלט איז אייגענטליך א שפיטאל. וואו ס'זענען קאנצענטרירט אלע ספעציאליסטען, קלינישע און היגיענישע, אינזשיניערן און פסיכאלאגען. די דאזיגע אלע ספעציאליסטען פארשען דעם קראנקען איינער נאכ'ן אנדערען; די טעכניקער און היגיעניסטען אבסערווירען דערביי די סביבה פון קראנקען און שטעלען פעסט, וואס אייגענטליך האט געווירקט אויף דער קראנקהייט.

מיט די אינסטיטוטען פאר ארבייטס־היגיענע שטעהען אין ענגען קאנטאקט די פאבריק־דאקטוירים, וועלכע שיקען אפט אין די אנשטאלטען קראנקע אויף וועלכער עס איז ספעציעלער אינטערעסאנטער קראנקהייט. דער קראנקער פאר בלייבט אויף אבסערוואציע אפטמאל אין משך פון א לענגערער צייט. אינטערעסאנט איז, אז אפט טרעט זיין קראנקהייט נישט ארויס אין קיין שארפער פארם, אזוי אז פאר נויט וואלט ער געקענט ארבייטען. אין דעם פאל ווערט ער אבער בעהאנדעלט ווי אנ'עקספערימענטאלער אביעקט. און וואס בעדייט פאר'ן כלל דער פערלוסט פון עטליכע און מעהר טעג, אין פערגלייך מיט'ן קאלאסאלען געווינס, וואס ס'גיט די מעגליכקייט גשמיות'דיג אדורך צופיהרען די פארשונגען.

דער אינסטיטוט אויף אבוכ'ס נאמען האט א פערזאנאל פון א פאר הונדערט מאן. ארום און ארום — ביי דריי טויזענד וויסענשאפטלער, וואס פערנעמען זיך אויסשליסליך מיט ארבייטס־היגיענע.

די פייערליכקייט אין קראקא
ביים איבערטראגען די אורנע ערד פון פולק. בערעק יאסעלעוויטש'ס קבר
אויפ'ן קאפיעץ פון מארשאלעק יוזעף פילסודסקי

מיטוואך ביינאכט איז פון לובלין אפגעפאהרען א דעלעגאציע פון עטליכע צעהנדליג פערזאן צו די פייערליכקייטען קיין קראקע. אין די נאכמיטאג־שעה'ן איז אפגעפאהרען די דעלעגאציע פון דער קהלה מיטן פרעזעס האלבערשטאט און דאזאר לערנער בראש.

אין אווענד איז די דעלעגאציע בעגלייט געווארען צו דער באהן־סטאציע דורכן וויצע־וואיעוואדע דלוגאצקי און סטאראסטע אלעארטשיק. די דעלעגאציע איז בעשטאנען פון פארשטעהער פון „קאמיטעט צו בעעהרען דעם אנדענק פון די יודישע זעלנער, וואס זענען געפאלען פאר פוילען", מיטן פולק. טשאפלינסקי און ראבינער קאפ. ראאב בראש, צוזאמען מיטן פארוטשניק לוקאשעוויטש. א גרעסערע מונדירטע גרופע פון יודישען קאמבאטאנטען־פעראיין, א מונדירטע גרופע מיטן פאהן פון ברית החייל, א גרופע פון יודישען אינוואלידען־פעראיין, א דעלעגאציע פון דער בית־יעקב - שול מיטן פרעזעס מינצבערג, לייטער ד"ר ניימאן און א גרופע קינדער מיט דער שול־פאהן און א גרעסערע צאהל פריוואט־פערזאנען.

פאר די לובלינער געסט זענען אין קראקע געוועזן רעזערווירט די האטעלען „ראיאל" און „פראנצוסקי".

קיין קראקע זענען געקומען אויך דעלעגאציעס פון די קהלות ארום לובלין, פון ווארשע, לאדז און אנדערע. צו דער לובלינער דעלעגאציע האט זיך אויפצומארגענס אינדערפריה אנגעשלאסען דער פרעזעס בראמבערג, וועלכער איז ספעציעל געקומען פון קריניץ.

די פייערונגען האבען זיך אנגעהויבען מיט א גאטעס־דינסט אין אלטען קראקעווער בית־המדרש מיטן אנטייל פון טויזענטער קראקעווער יודען.

די צווייטע גאטעס־דינסט איז פארגעקומען אין טעמפעל — די שוהל פון די פראגרעסיווע יודען, דארט זענען אריינגעלאזט געווארען נאר די דעלעגאציעס פון דער פרעמד און פון קראקא, עהרען־וואך ביי דער אורנע, וועלכע איז געטראגען געווארען פון ברית־החיל פון לובלין. צווישען די פערשידענע פעהנער אין טעמפעל האט מען געזעהען אויך די פאהן פון קראקעווער לעגיאניסטען. עס זענען אין טעמפעל אנוועזענד געוועזן פארשטעהער פון דער מיליטערישער און ציווילער מאכט. נאך דער גאטעס־דינסט, אויף וועלכע רעפ האט געהאלטען א רעדע דער מיליטערישער אויבער־ראבינער, מאיאר שטיינבערג און עס האט געזאגט קדיש דער ראבינער קאפ. ראאב, האט דער צוג געריהרט איבער די גאסען פון קראקע. פאראויס עטליכע טויזענד שול־קינדער, דער נאך די אורנע, דעלעגאציעס און אנ'עולם פון טויזענטער קראקעווער יודען מיטן קראקעווער ראבינאט בראש.

הינטער דער שטאט זענען די שול־קינדער געזעגענט געווארען מיט א דעפילאדע פאר דער אורנע. די דעלעגאציעס זענען איינגעשטיגען אין עטליכע אויטאבוסען און אויף דראזשקעס און אפגעפאהרען קיין סאוויניעץ. דער וועג אין סאוויניעץ גופא איז ווידער א מהלך פון עטליכע קילאמעטער. דארט איז די אורנע געטראגען געווארען.

און ענדליך איז די אורנע ארויפגעטראגען געווארען צום „קאפיעץ". דארט האבען געהאלטען רעדעס: פולק. טשאפלינסקי, פרעזעס פון דער קראקעווער קהלה ד"ר לאנדוי און ראבינער קאפ. ראאב, דערנאך איז אויסגעשיט געווארען דאס זעקעלע פון יאסעלעוויטשעס קבר.

צוריקקומענדיג פון קאפיעץ איז די לובלינער דעלעגאציע אוועק צום וואוועל, וואו עס איז פאר איהר ספעציעל געעפענט געווארען די קריפטע פון מארשאל פילסודסקי.

נאכן בעזוך אויפן וואוועל, איז פאר דער לובלינער דעלעגאציע איינגעארדענט געווארען א מיטאג אין האטעל „ראיאל". נאכן מיטאג איז אין לאקאל פון קהלה איינגעארדענט געווארען א ספעציעלע קאנפערענץ דורכן קאמיטעט צו שטעלען אין קראקע א דענקמאל לכבוד דעם פולק. בערעק יאסעלעוויטש. עס האבען דערביי געהאלטען רעדעס די קראקעווער מיטן פרעזעס ד"ר לאנדוי בראש און פון לובלין די ה"ה: פרעזעס בראמבערג, פרעזעס האלבערשטאט און אדוו. שטיינהאמער. עס איז בעשלאסען געווארען, אז לובלין און קראקע, ציהען אריין אין דער ארבייט אלע אנדערע גרעסערע קהלות אין פוילען און מיט געמיינזאמע כוחות זאל אויפגעשטעלט ווערען אין קראקע דער אויבענדערמאהנטער דענקמאל.

אונטער די טריט פון דער געשיכטע

(דערצעהלונג) :—: פון אסיפ דימאוו

— 2 —

...ביז היינט האב איך נישט געשריבען אין מיין טאג־בוך וועגען „דעם" — וועגען דעם טאג, ווען קארל האט מיך געמאכט גליקליך, אזוי ווי א יונגער געזונדער מאן טוט עס מיט א מיידעל, וועלכע ער ליבט און וועלכע ליבט איהם. איצט, אז ער האט „פארגעסען" — אפילו אויף איין מינוט — וויל איך עס אנשרייבען...

עס איז געווען אין אויגוסט, אויף אין א זונטאג, מיר האבען שפאצירט דעם גאנצען טאג און נישט בעמערקט אפילו ווי הייס עס איז. מיר זענען געגאנגען דורך גרונעוואלד, לעבען דער ווילא פון מענדעלזאן, אויף דער קעניגשטראסע. האט קארל זיך אפגעשטעלט און אנגעוויזען אויף א בראנזענעם מאוועל, וואס איז געווען אויפגעקלאפט צו א סלופ.

— זעהט איהר, פרייליין ערנא (מיר האבען זיך נאך דעמאלט גע„אירצט"), דא האבען די טוליגאנעס דערהרגעט וואלטער ראטענאו.

זיינע בלויע אויגען זענען געווען פול מיט קאלטען פייער. ס'איז מיר זעהר געפעלען, וואס ער, א קריסט, רעדט מיט אזא געפיהל און רעספעקט וועגען דעם יוד, ראטענאו.

אויף א קרייץ־וועג האט א בלינדער בעטלער אויף דעמאלט געשפילט דאס אמעריקאנער לידעל מיר זענען אריין אין וואלד און דאס ליד האט אונז בעגלייט. ס'איז שוין געווען האלב־טונקעל, מענשען האבען געאיילט א היים.

— לאמיר נאך בלייבען דא א ביסעל — האט קארל צו מיר געזאגט.

און העלפענדיג מיר זיך אראפלאזען אויפ'ן גראז, האט ער מיך ארומגעכאפט.

— ווייסטו ווי שטארק איך ליב דיך, ערנא?

— האט ער געזאגט — ניין, דו קענסט עס נישט וויסען. פאר מיר ביזטו א חלום, א שעהן מעשה'לע וואס עמיצער האט מיר דערצעהלט, א שטראהל פון דער זון, וואס וועט באלד פערלאשען ווערען.

דער גראמאפאן איז פערשטומט געווארען. ארום איז געווען שטיל. מיר זענען געווען אליין אין שענסטען דייטשען וואלד, צווישען הויכע ביימער. וועלכע האבען אונז בעהאלטען פון דער גאנצער וועלט.

— ווי שעהן דו ביזט! ווי א בלום... ווי א שווארצע רויז... — האט ער געפלאפלט ווי א משוגענער.

איך האב דערזעהן דעם טייוועל אין זיינע בלויע אויגען, דער טייוועל, וואס איז צו דערזעלבער צייט א מלאך; וואס יעדע יונגע ריין־געווארענע פרוי ווארט אויף איהם, כאטש זי שרעקט זיך פאר איהם, כאטש זי זאגט זיך, אז זי וויל איהם נישט זעהען.

ווי שעהן ער איז דעמאלט געווען! ער האט געקושט מיינע הענד, ווי א פערברעכער, וואס איז געגאנגען זיין ווילען בעגאנגען א פערברעך, מיין הארץ איז געווען פול מיט רחמנות צו איהם. איך האב געפיהלט, אז ער איז נישט מיין געליבטער, נאר מיין זוהן, מיין יונגעלע, וואס זוכט טרייסט ביי זיין יונגער מאמען. איך האב בעגלעט זיינע האר און געזוכט איהם טרייסטען, ווייל ער איז באמת אומגליקליך אין זיין גליק — אין דעם גליק, וואס ער האט מיר געשאנקען, וואס ער האט מיך געצוואונגען אנצונעמען, ווי א שעהנע, פון גאט געשענקטע מתנה...

און דאס אלץ האט ער היינט שוין פערגעסען?... פערגעסען דעם ניגון פון דעם גראמאפאן — אונזער ניגון?...

— לאמיר פאהרען א היים — האט קארל געזאגט — איך וויל וויסען דעם רעזולטאט פון די וואהלען.

— עס איז דאך קלאר: היטלער וועט ווערען קאנצלער — האב איך געענטפערט.

אויפ'ן וועג צוריק איז דער וואגאן פון דער אונטערערד־באהן געווען אנגעפאקט מיט מענשען. ס'רוב פאסאזשירען זענען געווען יונגע מענשען, אנגעטון אין נאצי־אוניפארמען. זיי האבען זיך גע האלטען אזוי, ווי דער גאנצער וואגאן וואלט געווען זייערער, גערעדט אויפ'ן קול, געזונגען לידער. א פאר מאל האט זיך מיר אויסגעוויזען, אז איך הער דאס ווארט „יוד". קארל איז געזעסען אין א ווינקעל לעבען מיר און געשוויגען. אויף איין סטאנציע איז אריינגעקומען א נייע גרופע יונגע נאצים. איינער פון זיי איז אפנים געווען זייער עלצטער, ווייל מ'האט איהם בעגריסט אויפ'ן היטלעריסטישען שטייגער — מיט אנ'אויפגעהויבענער רעכטער האנד און מיט'ן ווארט „הייל"!

דער דאזיגער עלצטער, א הויכער יונגערמאן אין ברילען, האט געווארפען א בליק אויף קארלען און פלוצים אויסגערופען:

— הייל, ווינקלער!

איך האב זיך געוואונדערט.

— קענסט איהם? האב איך שטילערהייד א פרעג געטון קארלען.

ער האט מיר נישט געענטפערט און איך האב פערשטאנען, אז עס איז בעסער צו שווייגען. שפעטער אבער, ווען מיר זענען ארויס פון דער באהן, האט ער מיר דערקלערט:

— דאס איז שטעגליץ, א געוועזענער סאציאליסט, וואס איז אריבער צו היטלער'ן, דערפאר האב איך איהם נישט געענטפערט אויף זיין בעגריסונג, דו האסט עס געזעהען...

איך האב, דאכט זיך, קלאר געזעהען, אז קארל האט איהם יא בעגריסט.

מערץ, דעם 6־טען.

איך האב איבערגעלעבט א שרעקליכע נאכט.

ווי נאר איך בין איינגעשלאפען, האב איך דערהערט ווי עמיצער קלאפט אין מיין טיר. איך האב לאנג נישט געקענט פערשטיין וואס דאס מיינט.

— דאס בין איך, בעלסקי — האב איך דערהערט א שטילע, דערשראקענע שטימע.

בעלסקי איז דער יונגערמאן, וועלכער וואוינט ביי אונז אין פראנט־צימער שוין עטליכע חדשים. ער איז א רוסישער, דינט ערגעץ־וואו און איך זעה איהם זעלטען.

איך האב אויף גיך עפעס ארויפגעווארפען אויף זיך און אריינגעלאזט דעם יונגענמאן. ער איז געווען בלאס און זעהר נערוועז.

— איך מוז אייך פערלאזען, — האט ער געזאגט.

— וואס הייסט פערלאזען?

— אנטלויפען, אוועק פון דייטשלאנד, אויב עס וועט מיר נאר געלינגען. פערברענט אלע מיינע ביכער, אלע פאפירען... און וואס גיכער...

— וואס האט פאסירט?

איך בין נאר וואס געקומען א היים. די שטורמיסטען מאכען אבלאוועס איבער גאנץ בערלין און ארעסטירען מענשען. אויב איהר קענט לאזען וויסען וועגען דעם קארל ווינקלער.

(ווייטער — דאנערשטאג)

האַנדווערקעריי און האַנדעל

אויף דער וואַך

לערנט אייך א פאַך!

(נאָך וועגען יודישער מלאכה)

מען האָט זעהר פיל גערעדט און געשריבען הינען דעם, אַז די יודישע האַנדווערקער מוזען זיך זעהען צופאַסען צום אינדוסטריע־געזעץ (אָדער ווי מ'רופט איהם אויף יודיש צעכען־געזעץ). אָבער נאָך 6—7 יאָהר „האָרעוואַניע“ אויף דעם געביט, בלייבען נאָך טויזענדער אויף טויזענדער יודישע בעלי־מלאכות נישט קוואַליפיצירט (פאַר מעל). און יעדער שעה דראָהט זיי אַ געפאַהר, אַז זייערע וואַרשטאַטען זאָלען געשלאָסען ווערען.

מיט אונזער מלאכה שטעהט בכלל שלעכט, זעהר שלעכט. דער נאָכוואוקס פון האַנדווערקער איז אַ נישטיגער און פיל פאַכען איז ער שוין גלייך צו נול. די אַלטע האַנדווערקער געהען ביסלעכווייז אַוועק אַזוי זענען שוין גאַנצע פאַכען געשטאָרבן פאַר יודען, אָדער שטאַרבען אָפּ פאַר אונזערע אויגען.

קודם־כל מוז שוין איין מאָל פאַר אַלע מאָל נעמען אַ סוף צו דעם אַפּאַטישען צושטאַנד. מיט „עס“ האָט מען געמיינט אָפּצופטרן דעם אינדוסטריע־געזעץ. מען האָט אַל ק'גערעכענט, אַז די גזירה וועט פון זיך אַליין בטל ווערען.

עס איז שוין אָבער צייט ,אַז דער דאָזיגער יודישער „עס“ זאָל פערשווינדען. אין איצטיגע „עקספּרעס־צייטען“ וועט מען מיט „עס“ ווייט נישט אַוועקפאָהרען, אפילו נישט בלייבען אויפ'ן אָרט ,ווארום אָט דער עקספּרעס וועט אונז נאָר צערייבען אויף אַש.

מען האָט זיך שוין געקענט איבערצייגען, אַז מען פערמאַכט שוין די נישט „לעגאַלע“ וואַרשטאַטען. אַ גרויסער שיכט איז אין דעם פעראינטערעסירט, און וועגען דעם לוינט נישט מאַריך צו זיין...

עס האָט שוין געשלאָגען די 12־טע שעה פון לעגאַליזירען די וואַרשטאַטען. דאָך קען מען נאָך ביז'ן סוף יאָהר ראַטעווען די, וועלכע וועלען מוזען אונטערגעהן, אויב זיי וועלען זיך נישט ווענדען צו זייערע אָרגאַניזאַציעס וועגען לעגאַליזירען זייער אַרבייט (מלאכה).

יעדער יודישער מייסטער און געזעל דאַרף תיכף, נישט אָפּלייגענדיג קיין איין שעה, קיין איין מינוט, אָננעמען אַלע מיטלען צו לעגאַליזירען זיך.

יעדעס לערן־יונגעל (אָדער מיידעל אין אַ פּריוואַטען וואַרשטאַט, דאַרף געדענקען, אַז ער מוז שליסען אַ קאָנטראַקט מיט'ן באַלעבאָס. אין געגענפאַל איז זיין גאַנץ לערנען אַ ברכה לבטלה, ווארום די צייט וועט איהם פאָרמעל נישט ווערען פערעכענט ,און ער וועט ביים וועלען קוואַליפיצירען זיך, מוזען אָנהויבען פון אָנהויב דעם טערמין. דער טערמינאַטאָר (לערן־יונגעל) מוז, לערנענדיג זיך אין וואַרשטאַט — בעזוכען אַ פאַך־דערגענצונגס־שול, ווייל אָהן דעם וועט ער קיינמאָל נישט צוגעלאָזען ווערען צום עקזאַמען, און במילא וועט ער נישט צוגעלאָזען ווערען צו זעלבסטשטענדיגער אַרבייט.

יעדער טערמינאַטאָר (אָדער זיינע עלטערן) דאַרפען זיך בעמיהען צוגעבען לערנען צו אַ מייסטער, וועלכער האָט רעכט צו האַלטען טערמינאַטאָרען און קען איהם רעגיסטרירען.

מיר הערען אָפט אָנקלאַגעס פון די עלטערן, אַז מייסטערס ווילען נישט נעמען קיין צעכען־יונגלעך. דאָס איז אמת.

דער מייסטער האָט אַן איבערגעטריבענע מורא פאַר צו גרויסע שטייערן און סאָציאַלע פערזיכערונגען צוליב לערן־יונגלעך. אין דעם יאָהר איז אַרויס אַ בפירושע פעראָרדנונג, אַז לערן־יונגלעך ווערען נישט אַריינגערעכענט אין דער צאָהל פון אַרבייטער און דעריבער קען מען נישט שטעלען קיין הכנסה־שטייער אָדער אומזאַץ־שטייער פאַר די לערן־יונגלעך.

יעדער יודישער מייסטער מוז פערשטעהן, אַז נישט אָננעמענדיג קיין לערן־יונגלעך, פערניכטעט ער דאָס פאַך, וואָס זיינע אבות־אבותינו האָבען איינגעפיהרט אויף דער יודישער גאַס. אונזער האַנדווערקער־קלאַס האָט נישט איינמאָל רעהאַביליטירט דאָס יודישע פאָלק פון בעשולדיגונג אין סאָציאַלען פאַראַזיטיזם. אויסער דעם דאַרף דער האַנדווערקער־מייסטער געדענקען, אַז אין דעם פאַל זעגט ער אונטער דעם צווייג, אויף וועלכען ער זיצט. אויב ער וועט זיין אויפ'ן פלאַץ מאָרגען — וועט ער סיי־ווי אונטערגעהן. ווייל די פיינדלכע שכנים וועלען איהם אַ פעראייבזאַמטען אויפעסען מיט די האָר און נעגעל.

עס דאַרף אָנגענומען ווערען, אַז אַ יודישער האַנדווערקער טאָר נישט אַרויסלאָזען פון זיין משפחה גופא זיין פאַך. זאָל ער כאָטש איין משפחה־מיטגליד איבערגעבען בירושה זיינע קענטנישען און זיין וואַרשטאַט.

זאָל אויך יעדער יודישער טאַטע־מאַמע געדענקען ,אַז ביי היינטיגע צייטען איז דאָך אַמבעסטען, ווען מען פערזאָרגט קינדער מיט וועלכען עס איז פאַך. עס טאָרען נישט זיין ביי אונז קיין פערגרעסערטע קאַדרען פון לעדיגגעהער, וואָס וועלען נישט וויסען ווי אָנהויבען צו לעבען, דערהונגערנדיג דעם בעטרעפענדען עלטער.

און אויב מען שטעלט מיר די פראַגע, אַז צווישען יודישע האַנדווערקער הערשט אַזוי אויך אַרבייטסלאָזיגקייט — טאָ צוליב וואָס זאָל מען נאָך פערגרעסערען זייער צאָהל — וועל איך ענטפערן, אויפ'ן יודישען שטייגער, אויך מיט אַ פראַגע, וואו און ביי וואָס קען זיך אונזער יוגענד איינאָרדענען ביי אַנדערע בעשעפטיגונגען? האָט דען דער אונטערגעהענדיגער יודישער מסחר אויסזיכטען? ליבעראַלע פראָפעסיעס? עס איז נויטיג, אַז די הענד זאָלען קענען עפּעס מאַכען.

מיר דאַרפען אָנשטרענגען אַלע אונזערע כוחות, אַז די יודישע מלאכה זאָל נישט אונטערגעהען.

אַלזאָ דער געבאָט פון דער שעה: קוואַליפיצירען זיך, לעגאַליזירען זיך, לערנען זיך אַ פאַך!

הירש אַבראַמאָוויטש

די האַנדווערקער, וואָס אַרבייטען אַליין

קענען בעפרייט ווערען פון אויסקויפען פּאַטענטען

לעצטענס האָבען ווידער די שטייער־אַמטען אָנגעהויבען צו לוסטרירען די אונטערנעמונגען און ביי פיל האַנדווערקער, וואָס אַרבייטען אַליין און בעזיצען נישט קיין פּאַטענטען, געפאָדערט אויסצוקויפען פּאַטענטען. אין צוזאַמענהאַנג דערמיט ,דערמאָהנען מיר, דעם צירקולאַר פון 6 דעצעמבער 1934 ל. ד. פ. 43730|4|34 (דז. אוסט. נר. 34). פּאָזיציע 460 טייל 3 וועלכער לויטעט: אויפ'ן סמך פון אינדיווידועלע ביטעס, אָדער אויך פון זיך זעלבסט – ביים לוסטרירען די וואַרשטאַטען ווערען די שטייער־אַמטען בעפולמעכטיגט צו בעפרייען פון אויסקויפען פּאַטענטען האַנדווערקער, וועלכע אַרבייטען אַליין.

פון דעם זעלבען געניסען אויך פורמאַנעס און דראָזשקעס־בעזיצער, אויב זיי בעשעפטיגען נישט קיין פרעמדע מענשען.

אָפּגעשטעלט די עקזעקוציעס

פון פערלעגענע אָפּצאָהלען אין קראַנקען־קאַסע, וועלכע אונטערליגען די מאָראַטאָריום־פעראָרדנונג

לויט די ידיעות וואָס די לאָדזשער האַנדעלס־קאַמער האָט בעקומען ,זענען די שטייער־אַמטען צוגעטרעטען אויסצופיהרען עקזעקוציעס פון פערלעגענעם אָפּצאָהל, לויט די רשימות, וואָס די שטייער־אַמטען האָבען בעקומען פון דער „אובעזפּיעטשאַלניע“, אין פיל פאַלען איז אַפילו געקומען צו פערעפענטליכען ליציטאַציעס.

אין צוזאַמענהאַנג דערמיט האָט די לאָדזשער האַנדעלס־קאַמער זיך געווענדעט צו דער היגער „אובעזפּיעטשאַלניע“ מיט אַ מעמאָריאַל, אין וועלכען ס'ווערט אויסגעדריקט דער שטאַנדפּונקט, אַז די אונטערנעמונגען עקזעקוציעס אין בעצוג צו די צאָהלער, וועלכע קענען געניסען פון די הנחות וועלכע ס'האָט געגעבען די פעראָרדנונג וועגען אַנולירען אָדער פונאַנדערלעגען אויף ראַטעס די חובות פון דער קראַנקען־קאַסע זענען אין סתירה מיט דער דערמאָהנטער פעראָרדנונג.

צוליב דעם דאָזיגען מעמאָריאַל האָט די לאָדזשער „אובעזפּיעטשאַלניע“ באַלד אָפּגעשטעלט דאָס אַדורכפיהרען עקזעקוציעס פון די פערלעגענע אָפּצאָהלען. די „אובעזפּיעטשאַלניע“ האָט וועגען דעם אויך מיטגעטיילט די שטייער־אַמטען.

שאַכערס וועלען האָבען פעראיינס־לעגיטימאַציעס מיט פאָטאָגראַפיעס

פאַר זיי וועט דער פעראיין זיין פעראַנטוואָרטליך

די אַלטוואַרג־אויפקויפער (שאַכער) טרעפען אָן ביים אויספיהרען זייער מסחר אויף גרויסע שווערינקייטען. איינע פון די שוועריגקייטען איז דער אויפשריפט אויף פיל טויערען „דער איינטריט פאַר בעטלער און הענדלער שטרענג פערבאָטען“. די הויז־וועכטער היטען דאָס שטרענג אָפּ. די פערוואַלטונג פון דער שאַכער־סעקציע, פאַמאַרסקאַ 15, האָט לאַנגע חדשים געפאָרשט די סיבות דערפון און פעסטגעשטעלט, אַז פיל הויז־וועכטער טוען דאָס אויף אייגענער אחריות צוליב אַנטיסעמיטישע נייגונגען אָדער אויס מורא פאַר גנבות.

אַ ספּעציעלע דעלעגאַציע האָט אָפּגעהאַלטען אַ גאַנצע רייה קאָנפערענצען, אין די ווירטסלייט־פעראיינען, הויז־וועכטער־פעראיין, און סטאַראָסטווע און מיט פיל ווירטסלייט אינדיווידועל און צום סוף בעשלאָסען אַרויסצוגעבען די מיטגלידער לעגיטימאַציעס מיט פאָטאָגראַפיעס און פאַר יעדען איינציגען מיטגליד ,וועט דער פעראיין זיין פעראַנטוואָרטליך.

וואָס הייסט אַן 'אויספערקויף'

און ווען קען מען מאַכען אין געשעפט אַן 'אויספערקויף'

אין צוזאַמענהאַנג מיט דער פעראָרדענונג פון מיניסטאָרען־ראַט פון 14 מערץ 1928 וועגען אויספערקויפען, האָט די לאָדזשער וואָיעוואָדזשטווע בעאויפטראַגט אָנצווענדען ביים אויספיהרען די דערמאָהנטע פעראָרדענונג פאָלגענדע פרינציפּען:

1) אַלס אויספערקויף דאַרף מען בעטראַכטען דעם אָנבאָט פון אַ בעשטימטער קוואַנטיטעט סחורה צו ביליגערע פרייזען, וועלכע מוזען עפענטליך אָנגעגעבען ווערען,

2) דער אויספערקויף קען אַרומנעהמען נאָר די צאָהל סחורה ,וועלכע איז אָנגעמאָלדען געוואָרען דער אינדוסטרי־מאַכט, וועלכע האָט ערלויבט אויפ'ן אויספערקויף.

3) די נאָך־סעזאָן־אויספערקויפען מוזען גענוי ענטשפּרעכען זייער כאַראַקטער, דאָס הייסט, ס'דאַרפען פערקויפט ווערען די סחורות, וועלכע האָבען זיך אָנגעזאַמעלט צוליב דעם קורצען, אָדער נישט אויסגענוצטען סעזאָן, און וועלכע מ'וואָלט שפּעטער נישט געקענט פערקויפען ביי אַ נאָרמאַלען פערקויף.

4) די סעזאָנען דאַרף מען פעסטשטעלען נאָכ'ן אויסהערען די מיינונג פון דער פעראינטערעסירטער ווירטשאַפטליכער זעלבסטפערוואַלטונג.

אין צוזאַמענהאַנג דערמיט האָט זיך די לאָדזשער האַנדעלס־קאַמער, אויף אַ ווענדונג פון דער שטאָט־פערוואַלטונג, אַרויסגעזאָגט דערפאַר, אַז אין פערלויף פון יאָהר זאָלען פעסטגעשטעלט ווערען 2 טערמינען, ווען ס'זאָל ערלויבט ווערען צו פערקויפען נאָך־סעזאָן־אַרטיקלען. דער ערשטער טערמין זאָל זיין פון 1־טען ביז'ן 31־טען יאַנואַר פאַר ווינטער־אַרטיקלען, און דער צווייטער פון 15־טען יולי ביז'ן 15־טען אויגוסט פאַר זומער־אַרטיקלען.

אויפלעבונג אויפ'ן טעקסטיל־מאַרק

צוליב דער מורא פון אַן איטאַליעניש־אַביסינישע מלחמה

(אג) אין שייכות מיט דעם סעזאָן, וואָס הערשט איצט אויפ'ן לאָדזשער טעקסטיל־מאַרק, זענען אינטערעסאַנט די שטימונגען און טענדענצען פון פראָווינציאַנעלען סוחרטום, ווי מיר דערוויסען זיך הערשט אויף דער פראָווינץ הויפּטזעכליך אין געוועזענעם קאָנגרעס פוילען אַ גרויסע אויפלעבונג, וואָס ווייזט זיך אַרויס אין די גרויסע קניות, וואָס די דאָרטיגע הורטאָווניקעס האָבען געמאַכט ביי די לאָדזשער פּראָדוצענטען. אויך די דעטאַליסטען האָבען געמאַכט גרעסערע איינקויפען. מיט איין וואָרט אויב עס האַנדעלט זיך וועגען די מיטעלערע פאַזען פון פערקויף ד. ה. ביז צום קאָנסומענט, זענען די אומזאַצען אין לויפענדען יאָהר געוועזען אַ בעדייטענד גרעסערע אַלע סוחרים סיי הורטאָווניקעס, סיי דעטאַליסטען ערוואַרטען גרויסע אומזאַצען. דאָס זענען אָבער אַלץ פאָראויסזעהונגען, אָבער די האָפנונגען שטיצען זיך נישט אויף נאָרמאַלע ערשיינונגען, ווייל די קויף־פעהיגקייט פון דער בעפעלקערונג האָט זיך נישט פערגרעסערט. עס האַנדעלט זיך נאָר וועגען דעם, אַז די סוחרים האָבען צוליב די קלאַנגען, אַז אַביסיניען און איטאַליען וועלען קויפען סחורה אין לאָדז. מורא דאָס דער אָנבאָט אויף די טעקסטיל סחורות וועט זיין אַ קליינער און זיי האָבען זיך דעריבער פערזאָרגט מיט זאַפּאַסען. די סוחרים רעכענען, אַז אויב עס זאָל אויסברעכען אַ איטאַליעניש־אַביסינישע מלחמה וועלען די פרייזען אויף טעקסטיל סחורות אין לאָדז שטייגען. עס פערשטעהט זיך, אַז די אַלע סברות האָבען נישט קיין שום גרונד און עס איז נישט פערהאַן קיין שום אָביעקטיווע סיבות וואָס זאָלען בערעכטיגען די פערגרעסערטע קניות פון די פראָווינץ סוחרים.

דאָס אויסמיידען האַנדעלס־פירמען

ביי צושטעלונגען אין די שטאָט־פערוואַלטונגען

אין צוזאַמענהאַנג מיט דער צושטעלונג פון סחורות פאַר דער שטאָט־פערוואַלטונג, ביי וועלכע ס'ווערען אָפט אויסגעמיטען האַנדעלס – פירמען, איז די לאָדזשער האַנדעלס־קאַמער אַרויסגעטרעטען מיט אַ ווענדונג אין וועלכער זי שטרייכט אונטער, די נויטווענדיגקייט אָנצווענדען דעם פרינציפּ, אַז צו די קאָנקורסען מוזען צוגעלאָזען ווערען צוגלייך אינדוסטרי־פירמען און האַנדעלס־פירמען.

ווייטער האָט די האַנדעלס־קאַמער געפאָדערט, אַז די שטאָט־פערוואַלטונג זאָל אין דער ערשטער רייה בעריקזיכטיגען לאָדזשער פירמען, ווייל זיי צאָהלען גלייכצייטיג אָפּצאָהלען פאַר דער שטאָט.

אויף וויפיל צייט דאַרפען בעפרייט ווערען די געקינדיגטע זיי זאָלען קענען זוכען אַרבייט?

(א) דאָס אַרבייטס אינספּעקטאָראַט האָט בעקומען פון דער מאַסגעבענדער מאַכט אַן ערקלערונג וועגען דעם וויפיל צייט עס דאַרפען בעפרייט ווערען די געקינדיגטע פון דער אַרבייט זיי זאָלען זיך קאָנען זוכען אַרבייט. די פראַגע איז דערווייל געשטעלט געוואָרען בנוגע צו די וועכטער און הויז־דינערשאַפט. לויט דער ערקלערונג דאַרפען די וועכטער, וואָס ווערען געקינדיגט אויף 3 חדשים בעפרייט ווערען אויף 6 טעג זיי זאָלען זיך קענען זוכען א פרישען פּאָסטען. די הויזדינערשאַפט ווערט געקינדיגט אויף 2 וואָכען און האָט דאָס רעכט אין משך פון 4 טעג זיך צו בעפרייען אויף אַנדערהאַלבען שעה אין די נאָכמיטאָג שעה'ן. דעמאָלט ווען עס זענען אויך אָפען די ביוראָס פון אַרבייטס פערמיטלונג.

שטראָפען פאַר האַלטען נישט־לעגאַל לערן־יונגלעך

אויפ'ן פאָרשלאַג פון דער האַנדווערקער־קאַמער האָט דער אינדוסטרי־אַמט פון דער ערשטער אינסטאַנץ בעשטראָפט מיט 100 זל. אַ געוויסען יצחק שלאַכטוס, פּיעטריקאָווער 47, וועלכער האָט געהאַלטען אַ נישט־לעגאַלען לערן־יונגעל אברהם טושינער. ס'איז אויך בעשטראָפט געוואָרען פאַר דעמזעלבען פערברעכען דער שניידער וולאַדיסלאַוו אַלעקסעוויטש, סאַנאַצקאַ 12.

ביטעס וועגען אימפּאָרט

די לאָדזשער האַנדעלס־קאַמער מעלדעט די בעזיצער פון האַנדווערקער־וואַרשטאַטען, אַז דער ענטשפּרעכענדער רעפעראַט ביי דער קאַמער האָט שוין אָנגעהויבען אָנצונעהמען ביטעס וועגען אימפּאָרט פון רעגלאַמענטירטע קאָנטינגענט־אַרטיקלען פון אויסלאַנד.